

NAUJIENOS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

„ŠU“ LITUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Liepos-July 18 d., 1975 m.

Kaina 15c

166

PORTUGALIJĄ VALDO VIENI GENEROLAI

SOLZENICYNAS YRA PAVOJUS TAIKAI, PASAKĖ V. SEKRETORIUS KISSINGERIS

Prisipažino pataręs prezidentui nesutikti su Aleksandru Solženicynu

MILWAUKEE, Wis. — Savo trijų dienų kelionėje po Jungtines Amerikos Valstybes valst. sekretorius Henry Kissingeris spaudos konferencijai Milwaukee praeitą trečiadienį pasakė, kad ištremto Sovietų rašytojo Aleksandro Solženicyno „karangi“ pareiškimai sudaro pavojų taikai ir kad dėlto jis patarė prezidentui Fordui su tuo rašytoju nesutikti.

„Jei aš Solženicyno mintį suprantu“, jis pareiškė spaudai, jo mintis yra kad Jungtinės Valstybės turėtų vesti agresingą politiką su tikslu nuversti Sovietų sistemą.“

„Tačiau aš tikiu, kad jei jo (Solženicyno) pažiūros pataptų Jungtinių Valstybių politika, mes susidurtume su rimto karinio konflikto pavojumi... Aš tikiu, kad jo pažiūrų pasekmės nebūtų priimtinos nei Amerikos žmonėms nei pasauliui“.

Tokias pastabas Kissingeris padarė sekančią dieną po to, kai Solženicynas Kongresui Washingtono pasakė, kad Jungtinės Valstybės yra „patenkintos savo pertekliais“ ir nesiskubina suprasti Sovietų valdžios sukeliamų kančių“.

Kissingeris toliau pareiškė, kad jis aukštai respectuoja Solženicyną kaip vieną didžiausių visų rašytojų, tačiau pasisakė pataręs prezidentui Fordui su juo nesutikti, nes tokio susitikimo efektas galėtų būti neaukštas Jungtinėms Valstybėms.

Baltųjų Rūmų spaudos sekretorius Ron Nessen pasakė Washingtono, kad prezidentas norėjo rašytoją susitikti, bet Baltieji Rūmai susitikimui jokių žygių nedarė. Jis dar pridūrė, kad Baltieji Rūmai gavo 478 laiškus ir telegramas, prašant kad prezidentas su Solženicynu susitiktu; kad nesutiktų, negauta nė vieno laiško.

Trečiadienio vakarą kalbėdamas Pittsburge senatorius Henry M. Jackson aštriai sukritikavo Kissingerio pastabas. „Jei Kissingeris ir Fordas vietoje iš baimės dėl Sovietų reakcijos pasislepę būtų su Solženicynu susitikę, jie būtų patyrę, kad visa, ko Solženicynas prašo, yra detentė be iliuzijų“, pasakė Jacksonas.

Aliejus Egipte

Tulsa. Oil and Gas Journal praneša, kad daugiau kaip 30 svetimų valstybių prospektorių, jų tarpe 13 Amerikos kompanijų, ruošiasi dideli naftos (aliejaus) produkcijai Egipte.

Trylika JAV-bių kompanijų, septynios Europos kompanijos, kelios japonų ir mišrių kompanijų daro kontraktus su Egipto General Petroleum korporacija ir investuoja daugiau kaip \$100 milijonų tyrimams ir gręžimams. Šuliniai gręžiami 59,860 ketvirtainių mylių plote — Egipto dykumose, Nilo upės baseine ir Viduržemio bei Raudonosios jūrų pakraščiais.

Ozonopavojus

Illinois EP (Aplinkos Ap-saugos Istaiga trečiadienio rytą paskelbė, kad septintą šimtą užtersto oro aliarmą (ozone watch), kurs nusitęsė ir per ketvirtadienį. Aliarmas liečia Chicago, Rockford ir East St. Louis. Visa, k oro apsauga gali padaryti, ti kiekvieną kartą perspėti gyventojus, kad „Asmenys, turintieji širdies ar kvėpavimo organų negalavimus, sumažintų savo veiklą, kol aliarmas tisiasi“.

Aukštas ozono kiekis, kurs dabar kankia Chicago, gali būti ypač linksmingas dideliame skaičiu jūdžių, turinčių kai kurias genetines charakteristikas“, pėsėjo Chicago universiteto profesorius Dr. Bertram W. Canow. Eksperimentai su žmėmis ir gyvuliais parodė, kad aukštas ozono lygis gali būti atsakingas už raudonųjų kraujų celių destruktiją tam tikras genetines charakteristikas turinčių asmenų, o Chicagoose turė tarpe tokių gali būti tarp 15,000 ir 200,000 asmenų.

Dr. Sarnow, kurs yra Chicago Plaučių Draugijos medicinos direktorius, sako kad ozonas erzina bronchus, trukdo plaučiuose vertintis enzimus ir reakcijoje su kitomis celėmis gali kune išsukuti vėžį.

Tačiau Dr. David Owen, Anglijos sveikatos ministeris pareiškė, kad jo sveikatos patarėjai netiki, kad plaukų dažai būtų pavojingi, o Birminghamo universiteto prof. David Harn-den vėl palaiko amerikiečių teigimus, kad kone visi plaukų dažai yra „mutageniški“, o tie darosi karcinogeniški...“

Paryžuje nušautas Carlos Ramirez
Beirutas, Libanas. — Palestiničiai tvirtina, kad Paryžuje prancūzų policija nušovė turtingo Venezuelos bankininko sūnų Carlos Ramirez, kuris buvo žinomas Jackel slapyvardžiu. Jis glaudžiai bendradarbiavo su palestiniečiais, kovojančiais su Izraelio karo jėgomis.

Bairute jis susitiko su Palestinos judejimo vadais, gavo daug naujų adresų ir išvyko į Paryžių. Paryžuje jis susitiko su veikėju Mukarbel ir apsigyveno jo nurodytame bute. Atėjusį prancūzų policija nušovė Jackelį, kai jis bandė bėgti pro užpalkines duris.

Draugai skundžia Indira Gandhi
New Dehli, Indija. — Aukščiausias teismas atmetė premjerės Indiros Gandhi prašymą tuojau spręsti josios bylą. Ne šiandien, bet rugp. 11 dieną bus nagrinėjamas Indiros Gandhi prašymas panaikinti žemesnio teismo sprendimą.

Gandhi draugas, dirbęs josios raštinėje ir turįs tikslių žinių apie josios išleistas rinkimines sumas. Tas josios bendradarbis, sąžinės grauziamas, parrašė teismui 6 puslapių laišką, kuriame yra surašytos rinkimams išleistos sumos.

Indijos advokatų grupė reikalauja panaikinti nepaprastą įstatymą, leidžiantį valdžiai areštuoti ir laikyti žmones be jokio kaltinimo.

Plaukų taisytojų pavoingas amatas

Berkeley, Calif. Grožio salionų tarnautojos (beauticians), kurios kasdien darbuojasi su dažais, mostimis, purkštalais ir kitokiomis moterų pagražinimo priemonėmis, yra dešimtį kartų didesniame pavojuje mir-ti vėžiui nekaip kitos moterys, paskelbė trys Berkeley epde-miologai.

Vienas jų, Dr. Steve Selvin pareiškė, kad jų sudarytos statistikos apima tik vieno apskrities Kalifornijoje 3,000 moterų nuo vėžio mirimus, bet duomenimis susirūpino net Maisto ir Vaistų Administracija (FDA).

Dr. Bruce Ames, jau 10 metų profesoraujas Kalifornijos Berkeley universitete, pirmasis pastebėjo pavojų, esantį plaukų dažuose. Pernai jis pravedė nuodugnius tyrimus su plaukų dažais, raskamas kad 90 nuodimėjų jų yra „mutageniški“, dėlto ir karcinogeniški, tai yra sukeliantieji vėžį... Jo tyrimų rezultatai paskelbti National Academy of Sciences leidinyje „Proceedings“.

Tačiau Dr. David Owen, Anglijos sveikatos ministeris pareiškė, kad jo sveikatos patarėjai netiki, kad plaukų dažai būtų pavojingi, o Birminghamo universiteto prof. David Harn-den vėl palaiko amerikiečių teigimus, kad kone visi plaukų dažai yra „mutageniški“, o tie darosi karcinogeniški...“

Gamyba gereja
Washingtonas. Federalinė Rezervų Taryba praneša, kad pirmą kartą per 9 mėnesius JAV dirbtuvėse, kasyklose ir tiekimo produkcija padidėjo. Per birželio mėnesį produkcija padidėjusi keturis vieno nuodimčio dešimtdaliais, o gegužės mėn. net šešiais dešimtdaliais. Industrijos produkcija pradėjo smukti 1973 metų lapkričio mėnesį, keletą mėnesių pasvyravo ir sekančių metų rugšėjo mėnesį giliai nukrito. Naujaisiais pasireiškė kad dar ir mažas pakilimas skaitomas aiškiu ženklu, kad krizė praena.

New Smyrna Beach, Florida. — Plaukiodama šio pajūrio rezorto palūdimyje netoli nuo kranto Beverly White, 15 metų amžiaus, buvo užpulta 4 pėdų didumo ryklio (shark) kurs ją perkando kairę ranką ir šone paliko keletą dantų žymes. Kaip ji išsigelbėjo ar kas išgelbėjo, trumpoje UPI žinutėje nepasakyta. Papildinio sargyba 1/2 pranešė, kad jau diena prieš tai ryklys buvo pastebėtas.

Kampala, Uganda, Afrika. — Ugandos radijas pranešė, kad prezidentas Idi Amin, kurs anglų rašytoja Denis Hills bu-ma nuteisęs sušaudyti už tai, kad jį pavadino „kaimo diktatoriumi“, pakeltas į „generalfeldmaršalus“. Pakeltama sumanė ir pravedė 2,000 Ugandos armijos karininkų ir kareivių.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Egipto valdžia sutiko leisti Jungtinių Tautų daliniams saugoti Izraelio — Egipto sieną.

♦ Portugalai priversti gubenti namo savo tautiečius, il-gus metus gyvenusius Angoloje, turėjusius žemės ir gražiai besivertusius. Pirmieji transportai jau atgabenti į Lisaboną. Portugalijos generolai ne-neparuosė kolonijų savivaldai.

♦ Prie šiaurės Korėjos sienos sumuštas JAV majoras at-gabentas į Manilą. Iš ten jis bus pervežtas į Walter Reed karo ligoninę.

♦ Kanados valdžia nutarė parduoti Amerikai žymiai mažiau aliejaus, negu iki šio mėto pardavinėjo. Kanada pasigami-na reikalingo aliejaus.

♦ Jungtinių Tautų sekretorius labai atidžiai seka įvykius Artimuose Rytuose. Jis bijo, kad neprisidėtų karo veiksmams.

♦ Sovietų valdžia, neinformavusi iš anksto Amerikos, praneša, kad šiomis dienomis iškels į erdvę dar du kosmonautus, kurie prisijungs prie skriejančio „Sojuzo“.

Trafiko nelaimės

Amerikos Saugumo Tarybos (Safety Council) pranešimu, trafiko nelaimių per pirmuosius penkis šiu metų mėnesius buvo 5 nuodimėjų daugiau kaip per tokį pat laiką pernai, tačiau 20 nuodimčių mažiau kaip per pirmąjį pusmetį 1973 metais.

Fatališkų nuopolių per 5 mėn. šiemet jau turėta 17,020; pernai 16,280, o užpernai 21,390. Be to šiemet automobilių nuopoliuose kūno sužalojimų būta daugiau kaip 650,000.

Gazolino kainos

Atostogininkai šią vasarą vienu rūpesčiu turės mažiau, tai yra dėl gazolino kainų, kurios mažu-mažiausiai išbus pas-tovios šesetą savaitių. Rugšėjo mėnesį jau numatomas naujas kainų pakilimas iki 70-75 centų galionui metų pabaigoje. Tati priklausys nuo Washingtono ir gazolina gaminančių kraštų, pasakė aliejaus ekspertas Herbert Hugo, Platt Oilgram redaktorius.

Velnio kultas

Rawlins, Wyoming. Valstijinio kalėjimo viršininkas Leonard Macham atmetė kalinių, velnio garbintojų, prašymą parrūpinti jiems kardus, juodus apsiaustus, kapturus, alaus ir degtinės, žvakių ir tamsu, kambarių, kur jie galėtų atlikti savo „tikybos“ pareigas kaip velnio garbintojai. Viršininkui toki reikalavimą atmetus, kaliniai jį apskundė už jų „tikėjimo laisvės varžymą“. Federalinis apygardo teisėjas „velnio garbintojų“ skundą atmetė, bet Denverio distrikto teismas sutiko ju skundą apsvartyti.

KARIAI, SPECIALISTŲ PADEDAMI, SUDARĖ NAUJĄ VYRIAUSYBĘ

Steigiamasis seimas kariams nepriimtinas, valdys diktatūrinėmis priemonėmis

LISABONAS, Portugalija. — Portugalijos Karo jėgų organizacija ketvirtadienį paleido koalicinę laikinąją vyriausybę ir įgijo tą patį gen. Vasco Goncalves sudaryti naują vyriausybę, susidedančią grynai iš karių ir technikų.

Portugalijos liaudininkai demokratai įteikė premjerui ultimatumą. Jie reikalavo, kad krašte būtų įvesta vakarietiška demokratija, o ne kažkokia „liaudies demokratija“, kurioje didelė krašto gyventojų dauguma neturi jokio balso. „Krašte turi būti demokratija, daugumos remiama, arba krašte bus mažumos diktatūra. Mes nenorime daryti jokio kompromiso pardavinėjo. — sako liaudininkų ultimatumas. Ultimatumas reikalavo daryti pakaitas iki liepos 18 dienos. Kariams atsakius patenkinti daugiausia balsų gavusių partijų reikalavimus, liaudininkai demokratai ketvirtadienį, lygiai 12:00 val. išėjo iš vyriausybės.

Ketvirtadienio rytą susirinko 30 karo jėgų valdybos narių posėdis. Jie svarstė didelę grupės pasitraukimą iš vyriausybės. Portugalijos socialistai jau praeitą savaitę išėjo iš vyriausybės. Koalicinėje vyriausybėje pasiliko tik tie vieni komunistai, bet jie nesudaro krašto gyventojų daugumos. Rinkimų metu jie gavo tik 12% balsų. Kariai priėmė Vasco Goncalves koalicinės vyriausybės atsistatydinimą, bet pirmininkas įgijo gen. Goncalves sudaryti vien tik karių vyriausybę, pakviečiant į kabinetą kelis specialistus, mokančius tvarkyti finansus ir susisiekimą, pašto ir kitas valstybines istaigas.

Kariams didelio susirūpinimo kelia įvykiai Angoloje. Be Luandoj prasidėjusių tarpusavių kovų, tūkstančiai portugalų bijo pasilikti Angoloje. Portugalai palieka savo žemes, namus ir visą turtą, kad tik galėtų išsigelbėti nuo juodukų keršto. Luandoj lėktuvas, nuvežęs karius, prisisodino bėgančių portugalų ir parvežė juos į Lisaboną.

Kariai nenori leisti spaudos laisvės, jie bijo naujai išrinkto steigiamosio seimo. Galimas daiktas, kad karo vadovybė, palaikys steigiamąjį seimą ir apgaulės būdu primes „liaudies seimą“, kad komunistai galėtų valdyti kraštą. Portugalijos socialistai ir liaudininkai demokratai labai griežtai pasisakė prieš bet kokią diktatūrą, kurią planuoja kraštui primesti Portugalijos generolai. Didokas portugalų aukštesnių kariškių skaičius, tarnavęs dviem diktatoriams, pradėjo simpatizuoti komunistams. Valdžią paėmusieji kariai komunistams jau perleido visą eilę svarbių valstybės istaigų.

Mario Soares yra įsitikinęs, kad didelė krašto gyventojų dauguma neleis kariams primesti sovietinės diktatūros. Portugalija yra vakarų Europoje; ten privalo būti demokratinė san-

tvarka. Kariai jau išardė Portugalijos ūkį, dabar jie ryžtasi sutrukdyti demokratinės santvarkos procesą.

Indira Indijoje įveda sovietinę policinę tvarką
Delhi. Vietoje pati atsisėdusi į kalėjimą kaip buvo teismo nuteista už rinkimų įstatymų 1971 metais sulaužymą, Indijos premjerė Indira Gandhi tūkstančiais kems į kalėjimus kaltus ir nekaltus be skurto, o naujaisiais atsiminė ir svetimsaliai, duodama savo policijai galią kisti į kalėjimą iki dviejų metų be teismo svetimsaliai ir pavesdama juos slaptosios policijos priežiūrai, taip pat universitetų studentus, kurių vien Delhi universitete esą apie 100-000.

Paskelbusi visoje Indijoje bėdės (išimties ar karo) stovį š. m. birželio 26 d., tai yra 2 savaitėms praėjus po to, kai ji pati buvo teismo rasta kalta dėl sukčiavimų rinkimuose, Indira įvedė iš Sovietų pasimovintą policinės valstybės tvarką. Prezidentas Fakhruddin Ali Ahmad paskelbė pertaisyta Vin-daus Saugumui Išlaikyti Akta, kurio visai svetimsaliai, kurie nėra apsaugoti diplomatinėmis išimtimis, perduodami to akto paragrafams. Bombėje valdžia jau suareštavo du žurnalistus, kurie atsakė duoti cenzūrai savo straipsnius.

Amerikiečiai seka turkų aguonas
Ankara, Turkija. — Amerikos ūki atstovai labai atidžiai seka Turkijos aguonų auginimą, žydėjimą ir nokimą.
Turkiškų aguonų pienas naudojamas narkotikams gaminti. Iš tų aguonų pieno gamina įvairiausios rūšies narkotikus, kuriais naudojasi Amerikos ir Europos jaunimas.
Turkų valdžia nori, kad amerikiečiai matytų visą aguonų auginimo ir naikinimo procesą. Turkai nori įrodyti kitoms tautoms, kad narkotų trafiką galima sustabdyti aguonų laukuo-se, sunaikinant pačias aguonas.

Labai šilta
Saulė teka 5:30, leidžiasi 8:20.

MŪSŲ VEIKLOS AKIMIRKOS

REDAGUOJA L. VALSTIEČIŲ LIAUDININKŲ SĄJUNGOS
PREZIDIUMO-REDAKCIJOS KOLEGIJA

Adresas: G. J. Lazauskas, 208 West Natoma Avenue,
Addison, Illinois 60101

1975 METAI

NR. 12

"Norėčiau, kad mes tvirtiau eitume mūsų tautos apaštalybą — Valančiaus, Basanavičiaus, V. Kudirkos, P. Kriaučiūno pėdomis.

Galėkime lietuvių tautos
Dar labiau pamilime Lietuvos žemėlį
Dar daugiau rūpinkimės jos išlaisvinimu!"

DR. KAZYS GRINIUS

Šiais Dr. Kazio Griniaus žodžiais. L. V. L. S-gos Prezidiumo pirmininkas Grožvydas J. Lazauskas atidarė liudininkų konferenciją, įvykusią liepos 5 dieną Mackevičių sodyboje, Chicagoje, kviedamas kovoti už mūsų tautos laisvę Dr. Kazio Griniaus ir kitų varpininkų pavyzdžiu.

Konferencijai pirmininkavo Vladas Tamošiūnas, sekretoriavo Elena Rukienė, Prisiminimų sąjungos nariai. Paminėti Dr. Kazio Griniaus 25 metų mirties sukaktis, suvažiavimo išvakarėse padedant gėles, prie Dr. Kazio Griniaus paminklo Amerikos Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Juozas Audėnas, VLIKO vicepirmininkas, savo kalboje palietė Lietuvos išlaisvinimo reikalus. Toliau vyko L. V. L. S-gos Prezidiumo, kuopų atstovų, L. V. L. S-gos Tarybos narių bei įgaliotinių, Varpininkų Leidinių Fondo, Dr. Kazio Griniaus Fondo pranešimai. Aptarti einamieji organizaciniai reikalai. Konferencija baigta Lietuvos Himnu.

SVEIKINIMAI

VLIKo pirm. Dr. Kęstutis Valiūnas, sveikindamas raštu, pažymėjo: "Liaudininkų įnašas Lietuvos istorijoj yra nepaprastai svarbus ir bus klerodžiui ateinančioms mūsų kartoms.

Prašau jūsų visų dar stipriau įsijungti Vliko veiklon visose darbo fazėse. Šiais sunkiais mūsų Tėvynei laikais mums reikia ne vien tik didelio bendradarbių skaičiaus, bet, kas svarbiausia, profiniai stiprių asmenybių, kurios, maldydamos priekyje Lietuvos laisvės atstatymą, pasiakotų ir dirbtų mūsų visų siekiamam tikslui.

Darbu yra daug, tad visų jūsų jėgos yra reikalingos Lietuvai. Dirbkime kartu, rėmkime viens kitą ir kelkime Lietuvos laisvės reikalą kiekviename lygyje, kiekviename krašte ir kiekviena proga".

Alena Davenienė, Dr. Mykolas Devenis ir Jonas Kutra iš Santa Monica, Calif. savo bendrame sveikinime pažymė: "Svarbiausia linkime tvirtai ir tradicijai, demokratiniui principui, testui neatlaidžiai kovą su mūsų krašto okupantu".

Agri Jonas Bertausius, dėl ligos negalėdamas dalyvauti suvažiavime, palinkėjo suvažiavimui sėkmės ir visiems būčiuiliams daug sveikatos, ypač su-

laukti to laiko, kada Lietuva bus išlaisvinta ir atkurta nepriklausoma demokratine valstybe.

Stašys Dagys savo sveikinime pažymė, kad sąjunga ir toliau laikytųsi tvirtos kovos linijos su mūsų Tėvyinės klatingu pavergeju ir jo pataikūnais. Šią kovą laimėsime ne nuolaidomis, bet atkaklia kova.

Birutė Kemežaitė, JAV LB Vidurio Vakarų Apygardos pirmininkė, raštu sveikindama Reg. JAV LB Vid. Vak. Apyg. vadovybės vardu, pažymė: "... linkime, kad Jūsų tvirtą, patriotišką užsidedimą kovai už pavergtos Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymą, šių ypatingų dienų svarstymuose lydėtų darna, vienybė ir visokeriopa sėkmė.

Bendram pavergtos Tėvyinės labui, mūsų nuosirdžiausia broliška parama bus visados su Jumis..."

Be konferencijoje dalyvavusių atstovų iš įvairių vietų, dar raštu sveikino: Vladas Bajerčius iš Bostono, Juozas Matijošaitis iš Long Beach, Calif., Tomas Miglinas iš Floridos, Stasys Aušrotas iš Calif., inž. Juozas Ruokis iš Los Angeles, Calif., Kristina Griniene, Liūtas Grinius, Marija Kregždienė iš N. Y., Elžbieta Kardelienė iš Kanados, Stasys Skorupskas iš Detroito, E. Smilgis iš Kanados.

KAS IR KUR?

Liaudininkų sąjungos konferencija buvo atvykęs iš New Yorko Juozas Audėnas su ponina ir Albertas Oslapas, iš Kanados — L. Girinis — Norvaiša ir J. Bersėnas.

Po liudininkų suvažiavimo sekančią dieną įvykusioje dienr. Naujienu išvykoje dalyvavo nemažas būrys liudininkų: svečiai iš New Yorko Juozas ir Olga Audėnienė, o Kanados atstovai L. Girinis — Norvaiša ir J. Bersėnas, nors tą pačią dieną turėjo skristi atgal į Kanadą, gegužinėje išbuvo iki paskutinės minutės, be to, dar daug dalyvavo ir vietos būčiuilų. Vliko vicepirmininkas Juozas Audėnas gegužinėje tarė trumpą žodį.

Dr. Kazio Griniaus 25-ųjų mirties metinių proga per vietos lietuvių radio valandėlės atitinkamas kalbas pasakė: Jonas Kutra per Los Angeles, Calif. lietuvių radio, o Juozas Audėnas — New Yorke.

Liaudininkų suvažiavimo dalyviai pasirašė ir pasuntė kortelę negalėjusiam dėl ligos dalyvauti agr. Jonui Bertausiui, linkint jam sveikatos. Taip pat pasiraštas sveikinimas Juozui Matijošaitiui, kuris tą pačią dieną Los Angeles, Calif., Tautiniuose Namuose minėjo savo garbingą 77-ųjų metų amžiaus sukaktį.

Profesorius dr. agronomo Jurgio Kriksčiūno monografija, spausdinama atkarpomis Naujienose, bus tęsiama be pertraukos, ištaisai. Jau spausdinama antroji pusė: dipl. agr. Alfonso Indreikos rašinys — "Juris Kriksčiūnas — Lietuvos Žemės ūkio Tyrimo Įstaigos valdytojas", ir po to prof. dr. agr. Vito Manelio rašinys apie Jurgio Kriksčiūno vaidmenį, nagrinėjant ir sprendžiant aktualias Lietuvos žemės ūkio politikos problemas.

Monografijos redaktorius Juozas Audėnas iš Vinco Žemaičio jau gavo ir papildymų — straipsnį "Prisiminimai apie Kriksčiūną šeimą". Šis str. vėliau bus pakeičiamas.

LIETUVOS VALSTIEČIŲ LIAUDININKŲ NUTARIMAI

Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos Konferencijos, įvykusios 1975 m. liepos 5 dieną E. ir M. Mackevičių sodyboje, Lockport, Illinois,

REZOLUCIJOS

1. Sveikiname visus pavergtos Lietuvos lietuvius, o ypač valstiečius, dirbančius okupuotų prievarta įvestoje žemdirbių išnaudojimo sistemoje, už jų ištikimybę lietuvių tautai ir nepalaužiamą valią išlaikyti savo šeimose bei gyvenvietėse lietuviškas židinius, negestanciją viltį mūsų tautos laisvę ir uždrasias pastangas ginti tai, kas žmogui brangiausia — sąžinės laisvę.

Mes tikime, kad ir pavergtos Lietuvos liaudis vis daugiau nekencia baudiavinės žemės ūkio padėties ir nekantriai laukia dienos, kada žemdirbiai taps privatinėje ar kolektyvinėje nuosavybėje pilnateisiais šeiminkais.

Mes tikime, kad ir okupuotos Lietuvos fabriku bei dirbtuvių darbininkai taip pat ilgisi dienos, kada, pasitraukus okupantams ir žlugus jų įvestam valstybiniam kapitalizmui, laisvoje Lietuvoje jie turės sprendžiamą balsą tiek į gamybos priemonių tvarkymą, tiek ir į teisingą medžiaginių bei kultūrinių gėrybių paskirstymą.

Neabejojame, kad ir visa lietuvių tauta laiko atėjūnus rūsumą kaip Lietuvos okupantų, stengiasi, kiek sąlygos leidžia, ugdyti tautinį susipratimą, siekti darbu, mokslu bei meno kūryba Lietuvai geresnį gyvenimą ir laukia progos, kada, atsikračius svetimių jungo, atstasys pagal gventojų daugumos valią demokratiniu keliu tvarkomą nepriklausomą Lietuvą.

2. Sveikiname Lietuvos diplomatinės tarnybos atstovus bei konsulus, linkėdami jiems sėkmės atstovaujant Lietuvai ir dirbant dėl jos laisvės atstatymo.

3. Prašome Lietuvos Valstiečių Liaudininkų S-gos narius ir visus tautiečius išeivijoje vis su kuo remti Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą ir jam lėšas teikiančią Tautos Fondą bei Amerikos-Lietuvių Tarybą. Ši parema ypač yra reikalinga dabar, kai reikia kovoti su sovietų pastangomis visur panaikinti dar likusias Lietuvos suverenumo žymes ir iš visur išgauti aneksijos pripažinimą.

4. Skatiname Lietuvos Valstiečių Liaudininkų S-gos narius ir visą lietuvių išeiviją ir toliau visomis galimomis priemonėmis plėsti ryšius su tautiečiais okupuotoje Lietuvoje, stiprinant jų laisvės viltį ir atsparumą išlaikyti tautines bei žmogiskąsias vertybes.

Tačiau smerkiame tokį santykiavimą su pavergtą Lietuvą, kurio kaina yra susilaikymas ar net atsiskakymas nuo atviros ir bekompromisio laisvės bei nepriklausomybės siekimo Lietuvai ar kurio pasekmėje laimi bolševikų propaganda ir silpnėja išeivijos ryšys bei pastangos Lietuvos išlaisvinimo bare.

5. Įpareigojame LVLS-gos atstovus Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komite, iškilus klausimams dėl santykių su lietuvių politinėmis, visuomeninėmis ar kultūrinėmis organizacijomis, visada būti jų pusėje, kurie aiškiai pasisako už šiuo metu svarbiausią išeivijos uždavinį — kovą už Lietuvos laisvę ir už visų išeivijos lietuvių teikiamą šiam tikslui siekti.

6. Siekdami vieningesnio ir našesnio bendro darbo, prašome bendrinėse lietuvių išeivijos organizacijose remti tas sroves ir tuos veikėjus, kurie aiškiai pasisako už išeivijoje bendromis jėgomis vedamą Lietuvos išlaisvinimo darbą ir už visų politinių, ideologinių bei visuomeninių organizacijų jungtinę veiklą bendriesiems tikslams siekti.

Juozas Audėno, VLIKO vicepirmininko, Liudininkų suvažiavime pasakytos kalbos tezės

VLIKas, kaip politinė visos tautos atstovybė, kilo iš pacios tautos išėjusios okupantui pasipriešinimo revoliucinės idėjos: kovos keliu pasiekti Lietuvos laisvės ir valtybinės nepriklausomybės.

Sios idėjos vedamas, per 32 metus nepertaukiamoje kovoje užsigrūdinęs VLIKas, vykdydamas tautos įpareigojimus ir siekimus, iš vienos kartos pereidamas kitas kartas, nemustos veikęs, kol pavergtos lietuvių tautos rezistenciniai siekimai bus įgyvendinti.

VLIKo veikla pilnai atitinka pavergtos tautos siekimus, ką liudija prieš eilę metų iš Lietuvos pogrindžio atėjęs šauksmas: (a) Tikėkite, Jūs, kaip tikime mes, kad atstasysime savo valstybinę nepriklausomybę; (b) kovokite, Jūs, kaip kovojame mes, to svento tikslu siekdami; (c) ruoškite naujasias kartas tautos kovoms tęsti iki galutinės pergalės.

VLIKas sukurtas politiniai bus perteiktas skaitytojams ir atitinkamai panaudotas monografijai. Laukiamie ir daugiau pasisakymų.

Spausdinant dienraštyje ir darant tik vieną korektūrą, visuomet pasitaiko korektūros klaidų, tačiau, prieš spausdinant, visos pastebėtos klaidos bus ištaisytos ir įvestos atitinkamų šeimų". Šis str. vėliau bus pakeičiamas.

trikampis — Šiaurės Amerika, atsparioji Europa ir Japonija. Kad ir nelabai patinka, bet trikampi stiprinantis faktorius yra didžioji Kinija, savo interesų — ne ideologijos — vėdinama.

Artimiausias ir dabartiniu metu Lietuvos reikalus aktualiausiai liečias klausimas yra Europos saugumo ir bendradarbiavimo problemas svarstanti konferencija, daugiau kaip dvejuis metais posėdžiausiu Zenevoje.

Tai Sovietų Sąjungos persama ir labai atkakliai stumiamas specialia idėja, kad trisdešimt penkių valstybių sutarimu būtų tarptautiniai pripažintos dabartinės sienos, t. y. Sovietų Sąjungos per karą imperialistinės agresijos laimėjimai Europoje.

Laisvoji Europa, Jungtinės Amerikos Valstybės ir Kanada šią rusų mestą "pirštine" pakėlė, ir dėl jos tebeina atkakli kova. Deja, jau labai ryškėja sovietinė pergalė. Apie tai mes patiriamė iš pasaulinės spaudos, kurios atstovai, kad ir prokietai uždarytas duris, šį bei tą iš posėdžių patiria ir išpeša. Sovietinė spauda dažnai triumfuoja, bet kartu ir grasina, kad "buržuazinės nacionalistų" idėjos nebūsiandos įleistos griauti sovietinę socialistinę santvarką. Tuo tarpu mes nieko negirdime iš vakariečių — kad jie bent reikalaujū sugriauti Berlyno aklaį sieną, tą didžiąją Europos klėdą.

Štai žymusis pasaulinis dienraštis "The New York Times" savo 1975 m. birželio 20 d. ilgą vedamąjį apie tą konferenciją baigta taip:

"Jeigu jau 35-ųjų tautų viršūnių konferencija negali būti at-

dėta iki šitie neaiškumai bus pašalinę, tai ji bent turėtų būti panaudota atviram išsikalbėjimui — privaciai ir viešai —, kad Vakarai nepasiduotų euforijai, o Maskvai aiškiai duota suprasti, kad detentė yra dviejų krypčių gatvė".

Neaiškumai, kuriuos minicitata, yra tai visa eilė faktų ir visai nepatikimų sovietinių teigimų ir miglotų pažadų. Tas iškilmingas dokumentas, kuris turės būti pasirašytas Helsinkyje vyriausybių galvų, esąs taip skyletas, kaip šveicarijos šūris. Jei toks dokumentas būsiąs pasirašytas, jis labai nuvertins vakariečius signatarius, pastebėjo The New York Times.

Kai tik Zenevoje pradėjo ryškėti paruošiamieji konvencijos darbai, Vlikas nedelsdamas ėmė rūpintis iškelti Lietuvos bylą. 1972 m. lapkričio mėnesį buvo paruoštas išsamus, gerai dokumentuotas, memorandumas ir išsiuntinėtas laisvuju Europos ir Šiaurės Amerikos valstybių vyriausybėms — konferencijos dalyvėms. Galutinė memorandumo išvadų yra pasakyta ir prasoma:

"Pasiryžusi nenuolaidžiai kovoti, kol bus atstatytas Lietuvos valstybės suverenumas, lietuvių tauta laikys negaliojančiais ir jos neįpareigojančiais bet kokius sprendimus, padarytus be jos teisėtų atstovų dalyvavimo ir kurie gali būti žalingi Lietuvos gyviniams interesams ar paneigti jos teises".

Be to, dar prieš užsienių reikalų ministeriams suvažiujantį Helsinky, toms pat vyriausybėms buvo išsiuntinėta dr. Br. Kaslo paruošta dokumentų knyga apie Sovietų Sąjungos ir Nacių Vokietijos agresiją prieš Lietuvą.

Kol efektingai veikė Paverg-

ty Europos Tautų Seimas, kuriame aktyviai reikėsi Lietuvos Laisvės Komitetas. Vlikas savo darbus varė, bendradarbiaudamas su kitais Lietuvos ir lietuvių veiksniais. Bet, kai nuo 1972 m. pradžios Pavergtųjų Europos Tautų Seimas potencialiai visai pasikeitė, Vlikas susirūpino, kad tarptautiniame forume būtų kalbama ne tik vienos Lietuvos, bet kartu Latvijos ir Estijos vardu. Tam reikalui 1972 m. lapkričio mėnesį buvo įsteigta Pasaulinė Pabaltiečių Santalka.

Pirmasis šios organizacijos sutartinis efektingas pasirodymas buvo 1973 m. vasarą Helsinkyje, kuomet ten susirinko užsienių reikalų ministrai priimti gaires Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijai.

Pabaltiečių delegacija, Vliko pirminko Kęstutis Valiūno vadovauta, įsibrovė į konferenciją ir sukėlė, matyt, nemažą triukšmą, kad delegacijos nariai net buvo suimti ir uždaryti kalėjime. Apie tuos įvykius ir Pabaltijo valstybės buvo daug prirašyta pasaulinėje spaudoje.

Kaip gerai žinote, prieš mėnesį, t. y. birželio 6-8 d. Upsala College, East Orange, New Jersey, įvyko gausi pabaltiečių konferencija, tos pat Santalkos sušaukta. Joje buvo sudarytas planas, kaip turės būti reaguojama Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijoje, einančioje į pabaigą ir galbūt net šio liepos mėn. galė Helsinkyje švesiančioje savo "pabaigtuves".

Deja, apie tuos planus ir sumanymus čia turėsiu nutylėti. Vieną tegaliu pasakyti, kad memorandumas jau išsiuntinėtas. Jo pabaiga yra tokia: (prašoma)

... duoti instrukcijas Jūsų (Nukeita 16 psl.)

The case of the disappearing paycheck and what to do about it.

Some people learn the hard way. Paychecks disappear fast. Day-to-day living expenses eat up a lot. And maybe part goes in the savings account for this year's vacation or another immediate goal. A good chunk of that money seems to disappear by itself. So it's no wonder that when it comes to long-term goals, or when an emergency comes up, there simply aren't funds to meet the need. Unless there was a nest egg building up all that time. A good way to build that nest egg is with U.S. Savings Bonds. The easy way to buy them is to sign up for the Payroll Savings Plan where you work. An amount you specify will be set aside from your paycheck and used to buy Bonds.

And while you're going through grocery bills, car repairs, vacation weekends, kids' toys and nights out on the town, you'll know you're saving money too. That's good to know.

Take stock in America.

Join the Payroll Savings Plan.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

KAS UGDO IR KAS ŽLUGDO TAUTĄ?

(Atsakymas V. Karosui)

(Tęsinys)

Taip bendrais bruožais atrodytu Kizlaičio pasisakymai šiuo opiu klausimu, kuris buvo ir lieka gyvas lietuvių tautoje. Reikia pagirti jo moralinę drąsą ir mėginimą ieškoti kelių šios problemos sprendimui. Lietuvių vyskupijos įkurdinimas Amerikoje ar Vak. Europoje-utopinė svajonė ir tokia liks atečiai, nebent sulauktume radikalaus perversmo Vatikano politikoje.

Apgailestina, kad autorius, kaip ir visi anksčiau rašę šiuo klausimu, neišskiria dr. Šliūpo, nesistengia klausimo svarstyti moksliniu metodu ir logiškai ieškoti sprendimo. Visų pirma, autoriai nesistengia suprasti, kur glūdi žmogaus ar tautų dvasinės galios. Pagal jų romantinę galvoseną, senovės lietuvių religija buvusi tos dvasinės stiprybės šaltinis. Jei taip, tai kaip išaiškinti, kodėl Vakarų pasaulis nugalejo ir pavertė savo kolonijomis visas nekrikščioniškas civilizacijas, tame skaičiuje kinų, indų, arabų, turėjusias savo nepriklausomas valstybes, aukštas civilizacijas, savitas religijas ir jų pačių kultūrą?

Autoriai mato, kad protestantizmas daugiau pasitarnavo lietuvių kalbos išlaikymui, bet

jie nemato kad protestantiškos tautos, netgi praradusios savo valstybinį nepriklausomumą, kaip tai aiškiai liudija latviai ir estai, sugebėjo dvasiniai, kultūriniai ir ekonominiai toli pralenkti net savo pavergėjų. Būtų utopija, jei lietuvių galėtų išlaikyti savo dvasinį savitumą, pavertę senovės lietuvių religiją, tradicijas ir papročius šių dienų ideologija, arba užsidarę savo katalikiškame gete. Ir vienu, ir antru atveju juos lauktų nesėkmė, nes prieš lietuvių tautą stovi visai kitas uždavinys: iškovoti sau vietą naujųjų amžių istorijoje ir įžengti į modernų pasaulį.

Prieš panašią dilemą tauta buvo pastatyta XIII a., kai reikėjo arba žūti, arba įsijungti į feodalinį pasaulį ir priimti viduramžių sukurta civilizacija. XVI a., kada kovoje tarp reformacijos ir kontrreformacijos buvo sprendžiamas istorinis klausimas: ar Lietuva toliau lieka viduramžių civilizacijoje, ar žengia į naujųjų amžių istoriją. Reformacijai pralaimėjus, Lietuva turėjo žlugti, kaip tauta ir valstybė.

Tolygiai mūsų gadynėje lietuvių tauta yra vėl pastatyta prieš panašų sprendimą: ar įsijungti į Vak. demokratijos pasaulį, perimant laisvo žmo-

gaus idealus, kultūrą ir civilizaciją bei atkūriant visą tai savo tautos individualume, arba didvyriškai mirti beginant savo atgyvenusią senovę.

(A. D. Kizlys Kizlaitis, kas žlugdė ir žlugdo lietuvių tautą? autorius leidinys, Chicago, 1974, 128 psl., kaina 2 dol.)

Kaip matome V. Karosas savio palyginamai trumpuose komentaruose paliečia nemažai įdomių, aktualių, net kontroversinių klausimų, faktų, įtaigojimų, kuriuos dėl vietos ir polemines etikos, gaila, tenka glaustai ir tik į svarbesnius jų atsakyti.

I. "Kas yra atsakingas, kad Kristaus mokslas yra naudojamas žmogaus ir tautų pavergimui?" Taip V. Karosas savo žodžiais suformuluoja pagrindinį mano ir visos eilės kitų (kan. Prapuolenio, J. Šliupo, kun. M. Valadkos) keliamą problemą ir apgailestauja, kad aš meduodas tiesioginio atsakymo.

Nors šis klausimas abiejose knygelėse yra šiek tiek palieštas (ir atsakytas p. 86 p.), jis jokiū būdu mums nebuvo nei pagrindinis, nei pirmasis. Kaip jau pats mano knygelės vardas gana aiškiai sako, joje yra ieškoma lietuvių tautos istorinio bei dabartinio nykimo priežasčių. Kitais knygelės žodžiais: "Kodėl savo proistorės ir senosios istorijos laikais taip dideliuose plotuose gyventi lietuvių tauta nustojo augti ir pradėjo nykti?" (p. 28).

Bet galiu trumpai atsakyti ir į V. Karosa klausimą: "Atsakymas įtakingų asmenų siuraras protas ir bloga valia. "Čia nei Kristus, nei jo mokslas nieko dėtus (nėra kaltas) — prie šingai, jo tobulumas kaip tik atveria didesnes galimybes piktinaudotojams. Kaip sakydavo senovės romėnai: "Corruptio optima pessima". — Didžiausias blogis yra didžiausio gėrio iškreipimas. Tik angelas tegali tapti (nusižengdamas) velniu!

2. Atsiliepiamas į mano daromą prof. S. Šalkauskio" universalines katalikybės" kritiką (kad realiam gyvenime yra tik itališkioji, lenkiškioji, vokiškioji ar airiškoji katalikybė) V. Karosas teigia, kad iš to "sektų išvada, kad katalikybė yra krikščionybės fikcija, kuri tarnauja kaip psichologinė tautų ir liaudies pavergimo priemonė".

Tokią išvadą daryti nėra jokiū pagrindo. Kaip matosi iš jo duotos citatos kontekste, aš tenorėjau pabrėžti, kad gyvenimo sudaro nedalomas vienetą. Niekas dar nėra sutikęs nei katalikai nei krikščionio, nei universalinio žmogaus". Yra tik įvairaus amžiaus vyrai ar moterys, berniukai ar mergaitės, visi konkrečių šeimų, visuomenių, tautų nariai. Ir tai, kas kiekvieną žmogų išskiria, padaro "savimi", į kitus nepanašiu ir absoliučiai nepakartojamą individū realaus gyvenimo eigoje ginamai, svarbiau negu tai, kas tikrai bendra ir kas visus jungia. Nes konkretaus žmogaus (o kartu ir tautos) dvasinis augimas visuomet seka tiek Kristaus tiek psichologų pastebėta tvarka: mylėti save — mylėti artimą taip kaip save — mylėti

Dievą taip kaip savo artimo (ir visos žmonių šeimos) tėvą. Nei prieš vieno iš šių trijų laipsnių negalima sustoti, bet taip pat nei vieno negalima išskirti, nevalima persokti. Kas "myli" Dievą, nemyledamas "troleio, kurį mato — ir taip pat kas "myli" artimą, savęs nekėsijamas — yra tikrai kitas, ar net save apgaudinėjantis melagis (I Jn 4, 20).

"Aš pats", "mano šeima", "mano tauta" negali pasidaryti vienintelis ir galutinis tikslas. Bet "aš" ir "tai kas mano" stovi kiekvieno žmogaus kelio pradžioje: išeities taške, be kurio kelionė į galutinį tikslą niekada nepasideda. Kapitalizmas, komunizmas ir hinduizmas galėtų būti trys gana gerioti kraštutiniai bandymai sustoti ar persokti, pavyzdžiai. Iš pavyzdžių kurie minimi knygelėje — vokiečius, lenkus, airius galėtų charakterizuoti "artimo meilė", kuri tikrumoje yra tikrai savęs tematyvas ir tik savęs ieškojimas; vėlesnias lietuviams tektų prisikirti "artimo meilę", kuri ky-la iš savęs nuvertimo ir veda į savęs sunaikinimą. Ir viena ir kita "meilė" yra lygiai nekrikščioniška, bet lietuvių, deja, yra daugiau nesveika; mažiau natūrali.

3. Tai dalinai paliečia ir sekančią V. Karosa prieaištą. Knygelėje rašoma (42 psl), kad dvasiniai religinio savarankumo siekimas negali būti nustumtas į antraeilę vietą, ne tik politinės laisvės laikotarpyje (kaip, tai padarė Jogaila), bet net ir tada, kai tauta yra pavergta (kaip darome mes, teisingamiesi, kad aukščiausiu — net vieninteliu! — išėjimo tikslu privalo būti politinė nepriklausomybė). Knygelėje sakoma, kad tautos dvasinis savarankumas reiškia laisvę gyventi ir kurti (mažiausia bent religinėje srityje) "ne pagal svetimųjų įsakymus, bet pagal kiekvienai tautai įgimtas ir praktikuojamas tradicijas (savųjų vadovybėje)". Į tai V. Karosas atsiliepia: "Išidėmėkite kad autorius jau pranyko krikščionybė ir Kristus, teliko tik tautos tradicijos ir jos tikėjimas" (!).

Atsaku, kad iš nedalomo dalyko vienos pusės pabrėžimo, išsilavinusiam asmeniui netikėtų daryti išvadą, kad antroji pusė paneigiama. Knygelės tikslas visai nebuvo svarstyti Kristaus ir jo mokslo vietą įvairių tautų gyvenime — arba nagrinėti, kurios lietuvių tikėjimo tiesos bei tradicijos buvo pilnai krikščioniškos, kurios neutralios, kurios klaidingos. Knygelė tikrai pabrėžia, kad Kristaus asmeniui ir Jo evangelijai yra absoliučiai priešingas bet kurios tautos tikėjimo ir tradicijų beatodairinis naikinimas ir tyčiojimas iš visko, kas kitai tautai šventa, kaip iš kvailių tamsuolių prietarų ar net šėtono darbo (plg. kryžiuočius "krikščią" ar lenkų bei airių dvasininkų panieką lietuvių kalbai!).

Lengvai pamirštame, kad Kristus nuo pat mažens buvo labai giliai su savo tauta suaugęs ir iki pat paskutinio momento gyveno jos tikėjimu bei tradicijomis. Kai kurias iš tų tradicijų jis skaitė nereikšmingomis, kai kurias net atmetė, jis nebijojo kritikuoti ir daugelio tautiečių tikėjimo menkumą bei aukštinti daug gilesnio tikėjimo kitataučius (Mt 8, 10; 15, 28). Bet savoji tauta jam natūraliai ir samoningai visuomet buvo pirmoje ir brangiausioje vietoje. visuomet jis savo tautą statė ir savo ir iš tos tautos kilusių apaštalų kelio pradžioje (Mt 10, 5). Panašiai uoliai savo tradicijų laikėsi ir tūkstančiai pirmųjų žydų krikščionių (Apd. 21, 20). Kristaus asmenį ir mokslą skelbiant, lygi pagarba buvo rodoma ir kitų tautų tikėjimui bei tradicijoms. Užtenka pažvelgti į apaštalo Pauliaus kal-

bą Atėnuose (Apd 17, 22) ar į pirmojo Bažnyčios susirinkimo svarstymus bei raštą (Apd 15), kad pastebėtume gilų rūpų tikėjimo nerekalauti iš kitų tautų daugiau negu būtina, nors daugeliui žydų, net patiems apaštalams buvo labai sunku neversti kitų laikytis to, kas jiems patiems buvo nepaprastai brangu: ar tai buvo tūkstantmetės apipiaustymo apeigos, ar tradiciniai "nešvaraus" maisto valgymas (Apd II). Tikrai nevienas sakė: "Betgi tu laikėsi pats Kristus!"

Kristus (ir apaštalai) žinojo iš ilgų maldos nakčių patirties, kad panašiai, kaip atskiras žmogus su Dievu giliausiai susitinka susitelkdamas, grįždamas į savą vidų ir, Dievo akivaizdoje, pilnai atradamas bei priimdamas save, taip ir kiekviena tauta taps pilnai krikščioniška, kai ji (ankščiau ar vėliau), Jo šviesoje atras ir pradės gyventi tuo, kas jos tradicijose, tikėjime, papročiuose yra tikrai neiktamam autentiška, šventa ir kilnu.

Tai vyko pamažu, žingsnis po žingsnio, ne be klaidų, bet pradžioje visai aiškiai matoma kryptimi. Net apie 600 metų po Kristaus gimimo šventasis Londono (Canterbury) vyskupas Augustinas krikščionį anglosaksus atsiųstas iš Romos su aiškiais popiežiaus (šventojo Grigaliaus Didžiojo) nurodymais; negrauti pagonių šventyklų ir nenakinti jų papročių, bet juos "pašvesti"; perimti pagonių apeigas ir išsklimesi krikščioniškas šventes; pašalinti vietinius papročius kiek tik įmanoma.

4. Panašiai ir su V. Karosa įsėjimui, kad, kalbant apie dvasiniais religinės nepriklausomybės reikšmę, negalima lyginti "Dievo išrinktosios Izraelio tautos" su "pagoniška lietuvių tauta". Tegul tai bus ir palyginimas, nors jo cituojamam tekste, dabarties Izraelis yra greičiau paminėtas, tikrai kaip iliustracinis paktas, kad religinė samonė tikrai gali būti tautinio ir valstybinio samoningumo pagrindū. Žydai čia; be abejo, pats įdomiausias ir konkrečiausias pavyzdys, bet panašią pavyzdžių būti būvę galima išvardinti visa eilę.

Būtų būvę galima kalbėti ir apie senovės Romos ar modernios Amerikos valstybės kūrėjų ("tėvų") tikėjimą savo tautų dievišku pašaukimu ir ypatinga misija; būtų galima nu-eiti net iki vokiečių nacizmo ir rusų komunizmo "imperijų" pseudo religinių pradmenų, arba iki įtakos, kurią, mums gerai žinomų, ukrainiečių katalikų tautinei samonei turi iševijoj savos vyskupijos bei savarankiška religinė organizacija.

Gi kas liečia V. Karosa minimą žydų tautos dievišką išrinkimą ar tiksliau šiuo atveju — ne tik žydų, bet ir daugelio krikščionių įsitikinimą, kad Izraelio valstybė buvo sukurta ypatingo Dievo įsikišimo dėka — atsakyti, kad panašiai gali būti įrodomas ir ypatingas Dievo įsikišimas lietuvių kal-

bos originalumo išlaikyme, lietuvių tautos išlikime kovose su kryžiuočiais ir su lenkų įtaka, ar 1918 metų nepriklausomybės atstatyme. Kaip ten be būtų, aš manau, kad Kristaus akimis, kiekvienos tautos (ir net kiekvieno žmogaus) "gyvenimas ir likimas yra išimtinai visoje žmonijos istorijoje" — nors V. V. Karosas ir mėgina šiuos žodžius pritaikyti tik-tai Izraelio tautai.

Bus daugiau

NAUJIENAS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!
5 1/4%
Paid and Compounded Quarterly

see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANAUASKAS, President Phone: Virginia 7-7747
HOURS: Mon, Tue, Fri, 9-4 Thur, 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygu rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Order bus pasijustas tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Jau kuris laikas atspausdintą ir galima gauti knygu rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Abrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atlikus darbus 664 psl. Kaina \$10. Išeido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, ištęgti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentai katalikiškų, socialistinių, laisvamaniškų ir kitų organizacijų atlikti darbai, ištęgtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį ar Money Order

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS DRAUGIJOS
vardu ir pasiųsti:
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia laisvymui išskleisti mažųjų delfantų spindintį žiedą, apkaibo medžių šakas žirginiais, kaip konfektams ir pamazū įveda į gamtos vaizdą ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaidžiuose svajoja, juokauja ir verkia poetai, pajėgdami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gėmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitytė-Vaičiūnienė, ŽVAIGŽDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 128 psl. Kaina \$1.—
2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Eseninio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Butky Juzė, EILERASČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDĖJAU VIEŠNIA VĖTROJE. Eilių rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgellonis, GLODI - LIODI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Kalnys, AUKSINĖ SĖJA. Eilerasčiai, 88 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROZIŲ SVENTĖ. Eiliuoti pasakojimai apie šventintus lietuviškes senovės laikais; su autoriaus iliustracijomis \$3.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauško "Anykščių šilelis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVĖJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl., \$3.00.
11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sapatas, SAULĖLEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eiliuoti kūrinių, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sapatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilerasčiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Grudis, AGUONOS IS SMĖLIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Turinienė, KARALIAI IR SVENTIEJI. Eilerasčiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Yruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valiūšis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BOK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienų raktinę arba užsakyti paštu, pridėdant čekį ar pinigini orderį.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveiklų. Kaina \$2.00.

Peršuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiučiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

FSLIC

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę aplinkės bendruomenę ir partipina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Išleista 1923 metais. Tel. 421-3070

Ištaigos pietuose klemas automobiliams pastatyt.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608 Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$7.50
in Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.50 per three months, Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	vienam mėnesiui	\$2.50
	Kanadoje:	
	metams	\$30.00
	pusei metų	\$16.00
	vienam mėnesiui	\$3.00
	Užsieniuose:	
	Metams	\$31.00
	pusei metų	\$18.00
	vienam mėnesiui	\$4.00
	Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienu Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608, Telef. HAYmarket 1-6100. Piniigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	
Chicagoje ir priemiestiuose:	metams	\$30.00
	pusei metų	\$16.00
	trims mėnesiams	\$8.50
	vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	metams	\$26.00
	pusei metų	\$14.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro šeštadieniais — iki 12 val.

Kuo žavisi "naujieji pamokslininkai"

Henrikas Žemelis, pavarytas iš "Margučio" už žinių nusisūnimą ir nuostolių užtraukimą, įsipiršo į Akiračių redakciją ir tapo šio menraščio dvasios vadu. Jis pradėjo aiškinti Amerikos lietuviams, kas yra moralu ir ka ne; kas yra etiška ir kas ne; kas yra kova už pavergtos lietuvių tautos laisvę ir kas kenkia tos laisvės kovai.

Dažniausiai Žemelis užkliūva už Naujienu. Ar Akiračiuose savo studijas Žemelis pasirašo savo pavardę, ar slapyvardžiu, jis kiekvieną kartą randa reikalo prikabinti prie Naujienu ir kritikuoti šio dienraščio teikiamas žinias ir daromus lietuviško gyvenimo komentarus. Jis tiek toli nuėjo, kad "nustatė", kuris šio dienraščio puslapis yra pakenciamas ir kuris labai blogas; kurį reikia "išskirti" iš blogųjų ir kuris visą laiką yra pats blogiausias.

Apie Akiračius spiečiasi mokyti mūsų jaunieji vyrai, bet, kaip lietuviškai sako, nedamokyti. Jie sugebėjo gauti amerikietišku kolegijų mokslo laipsnius, bet mokslo pagrindų jie nesuprato; jie kalba labai jau aukštomis frazėmis, bet nepajėgia atskirti pelų nuo grūdų. Žemelis mokslo laipsniais neapsikarstė, bet mūsų akiračių mokslo slinkinių tarpe jis yra pats iškiliausias. Kiti moralinių etikos klausimų nedrįsta kelti, tuo tarpu Žemeliui šie reikalai tiktai pašvilpt. Jis tapo Akiračių dvasios vadas ir kiekviename numeryje pamokslauja, ką kiti turi daryti.

Netiesioginiu būdu jis tapo ir barzdukinės Lietuvių Bendruomenės dvasios vadas. Barzdukas jau suseno. Svarbesnių ir gilesnių klausimų jis nepajėgia išrišti. Kai toks klausimas jam pastatomas, jis tiktai galvą nulenkia ir tyli. Iš Gailos ar Gečio atsakymo niekas nelaukia. Atsakymo jie nežino. Barzdukinę Bendruomenę šiandien veda Akiračiai. Visi įtakingesnieji barzdukinės Bendruomenės vadai skaito Akiračius ir vadovaujasi jų nurodymais gairėmis. Bendruomenės dvasiniu vadu turėtų būti Pasaulio Lietuvis, bet jis tiek jau nusirašė, kad patys bendruomenininkai iš jo šaiposi. Barzdukinės Bendruomenės dvasios vadu tapo Žemelis, ne Barzdukas.

Mums visiems rūpi patirti, iš kur tas dvasios vadas sau "stiprybės semiasi", kur jis savo žvilgsnius kreipia, kuo jis gyvena. Jeigu žiniosime jo įkvėpimo šaltinius,

Iš Lietuvių Spaudos Klubo veiklos (3)

AIŠKINIMAS ALTO IR BENDRUOMENĖS NESUTARIMŲ

P. STRAVINSKAS

(Tęsinys)

III JAV LB steigėjų ir VLIKo bei ALTO vadovaujančių veikėjų viešųjų kalbų ištraukos

1) LOKO pirmininko prel. J. Balkino žodžiai, pasakyti 1952 m., New Yorke, Alto suvažiavime:

"... tačiau čia Amerikoje, kur Altas dirba politinį darbą, o Baltas šalpos, Bendruomenė pasiūtenkins tik kultūrinių reikalų rūpinimu ir lietuviybės išlaikymu, nesikišdama į minėtų organizacijų darbo sritis"... Iš savo pajamų Bendruomenė 40% atiduos politiniams Lietuvos iš-

laisvinimo reikalams kaip tai pasakytą istatuose" (ALT 1952 m. Suvažiavimas, 4 psl.).
Tai labai svarbus pareiškimas, padarytas JAV LB organizacijos LOKO vardu.
2) ALTO sekretoriaus Dr. P. Grigaičio paliudijimas, padarytas ALTO 1955 m. suvažiavime: "Su JAV Lietuvių Bendruomenės organizatoriais jau 1951 metais buvo susitarta dėl veiklos sričių ir kooperavimo. Bendruomenė pasiūmęs grynai kultūrinius ir lietuviybės išlaikymo uždavinius, ... (Bendruomenė) organizuoja Lietuvos nepriklausomybės minėjimus, kur ALTO skyrių nėra, ir renka aukas Lietuvos laisvinimo reikalams" (ALTO Suvažiavimas, 11 psl.).
Toliau:
"Mūsų eigoje galutinai buvo išsiaiškinti santykiai tarp A. L. Tarybos ir JAV L. Bendruomenės, AL Taryba atsakė bet kokios JAV LB narių solidarumo mokesčių dalies, laikydama sau priklausiančias tik tas sumas, kurios sudedamos LB skyrių ruošiamuose Vasario 16 ir birželio įvykių minėjimuose" (Ten pat, 15 psl.).
Kas galėtų priteisti, kad šis viešas Dr. Pijaus Grigaičio, garbingo Amerikos lietuvių veikėjo (ėjusio ALTO sekretoriaus pareigas ir gerai žinjusio ALTO ir Bendruomenės santykius) viešas pareiškimas buvo ne teisingas faktų paliudymas, o jo išmislas, tiesiog viešas melas? Jei taip, tai kodėl niekas jo neuzigincio, netgi tie patys JAV LB steigėjai ir organizatoriai? Argi tas jų tylėjimas nėra tacitu konsensu (tyliu sutikimu) Dr. P. Grigaičio pasakytos tiesos pavirtinimas?!

3) PLB idėjos sumanyto ir jos vykdytojo VLIKo atstovo Kipro Bielinio žodžiai, pasakyti 1953. XI. 27 d., Chicagoje, Visuotiniame Amerikos Lietuvių Kongrese:
"... Jos (Bendruomenės — P. S.) viršūnėje turi atsistoti kultūrinį veikimą koordinuojantis centras. Kultūrinis ir politinis centras nebus vienas antram priešingai... Bendruomeninė organizacija nelies politinių... susigrupavimų. Bendruomenės organizacijos sumanytojai ir jos pavyzdinių statutu sudarytojai — Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas — turėjo galvoje, kad ši organizacija pati nesims politinės kovos".
Ar gali būti dar aiškiau nuskaidyta ir viešai paliudyta, kad Bendruomenės darbo sritis yra tik kultūrinė, ne politinė, t. y. ne Lietuvos laisvinimo, kurioje reikiama jau nuo 1940 m. Altas, kaip Amerikos lietuvių organizacijų federacija, atstovaudama

visus šio krašto lietuvius ir centrines JAV valdžios instancijas?!

Dr. Vl. Šimaitis pateikė dar ir daugiau panašių įrodymų, kad JAV LB darbo sritis yra visai kita, ne Amerikos lietuvių atstovavimas Washingtone; kad tas šio krašto lietuvių atstovavimas priklauso Altui, ne tik pagal tikslumą, bet ir pagal jo susitarimą su JAV LB steigėjais, bet manau, kad tų įrodymų, kuriuos čia iš jo pranešimo pateikiau, užteks.

IV. JAV LB vadovybės neleistini veiksmai ALTO atžvilgiu
Toliau Dr. Vl. Šimaitis parodė, kaip JAV LB vadovaujančieji ir kiti veikėjai ALTą ir jo vadovybės žmones visai viešai niekino, juodino, beatodairiškai ir, asmenis įžeisdami, kritikojo; kaip JAV LB valdyba, nesilaikydama susitarimo su Altu, brovėsi į Alto veikmens sritį ir kaip buvo prieita prie to kuriozo, kad, įsibrovus tai JAV LB valdybai ir Washingtoną su savo "igaliojimais" atstovauti Amerikos lietuvių (tų pačių, kuriuos ten jau nuo 1940 metų atstovauja Altas!), prieita prie dvigubo tų lietuvių atstovavimo ir mūsų apsiuokominio centrinės JAV valdžios įstaugose.

Ta visa negatyvi JAV LB veikėjų veikla, jų akcija, nukreipta prieš senų Amerikos lietuvių veikėjų įsteigtą ir gražiai vadovaujamą, didelius nuopelnus lietuvių darbe turintį Altą nutildė daug Amerikos lietuvių senosios kartos veikėjų ir suskaldė šio krašto lietuvius į senuosius ir vad. "dipukus"...

Šita neleistina JAV LB vadų ir veikėjų elgsena Alto atžvilgiu, ypač gi Bendruomenės vadų savivalę, pasiimant atstovauti Amerikos lietuvių Washingtone sukėlė didelį pasipriešinimą ir pačios LB narių, o kartu ji suskaldė ir tą Bendruomenę. Prisidėjus prie dar daugiau JAV LB vadų netaktų ir klaidų, jų kitų neleistinų ir tautos interesui žalingų veiksmų, tiems savivaliautojams atsirado stipri

opozicija, kuri ėmėsi būdų ir priemonių pervertinti JAV Lietuvių Bendruomenę naujais pagrindais.

Kol. Dr. Vl. Šimaitis sutiko su mano straipsniu "JAV Lietuvių Bendruomenės reorganizacija" (paskelbta 1975. VI. 5. d. "Laisvoje Lietuvoje") mintimis ir to straipsnio kopijas išdalino klubo susirinkimo nariams diskusijai.
Diskusijos šiuo JAV LB santykių su Altu, taipgi JAV LB krizės bei jos reorganizacijos klausimais buvo tikrai gyvos, bet, sakyčiau, sutarancios, be prieštaravimų.
Mūsų Klubo vicepirmininkui, "Laisvosios Lietuvos redaktoriui Valerijonui Šimkui pasiūlius, susirinkimas visais balsais priėmė rezoliuciją, kuria buvo pasisakyta prieš JAV LB vadų neleistinų veiksmų — prieš jų suskaldymą Amerikos lietuvių ir privedimą LB prie dabartinių krizės. Ta rezoliucija suredaguoti ir paskelbti spaudoje pavesta Spaudos klubo valdybai.
Ji bus paskelbta 1975. VII. 21 d. "Naujiene", Spaudos klubo puslapyje "Tiesos Zodis".

(Pabaiga)

INFORMACIJA APIE PRIEŠPAUDĄ LIETUVOJE

Albertas Vinickas, Altos Lake apskr. skyriaus pirmininkas, iš Altos centro paėmęs 50 Lietuvos genocido katalogų skleidžia juos apylinkės kultūrinuose amerikiečių centruose ir stengiasi Hammonde rugsėjo 6-7 d. suorganizuoti genocido pagraudą per festivalį, kuriame tuo laiku dalyvauja apie 10,000 žmonių.

FIGHT HEART DISEASE
GIVE HEART FUND

SODYBŲ PIEVELĖS
Niekio nėra gražesnio apie namus, kaip gražiai žaliuojanti pievelė. Kiekvienas lietuvis didžiuojasi savo pievele. Amerikoje ne visur galima gražias sodybų pieveles išauginti. Reikia patyrimo. Dabar yra išėjusi nedidelė 40 puslapių agronomo A. Seštoko knygelė, kuri vadinasi

SODYBŲ PIEVELĖS
Knygelėje surašyta viskas, kad liečia pieveles. Aprašyta kaip žolę užauginti, kaip žemę tręšti ir prižiūrėti. Naujienos šia knygele padovanoja. Užsivavusieji gali knygele įsigyti už \$1.25. Jeigu kas toliau gyvena arca nenori užsivuoti, tai gali atsųsti \$1.50 čeki arba Money Order, o mes knygele jam pasiūsim. Piniigus prašome siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Prof. Dr. agr. Jurgis Kriksčiūnas

MONOGRAFIJA

Redagavo Juozas Audėnas

34

Zemės ūkio mašinoms tirti stotis pradėjo darbą 1928 m. pabaigoje. Jos vedėjas buvo prof. A. Kundrotas. Pagrindinis stoties tikslas — visas krašte vartojamas žemės ūkio mašinas tirti ir nustatyti, kurios iš jų labiausiai tinka krašto sąlygoms ir ekonomiškiau atlieka darbą, o taip pat, kurios patvaresnės, praktiškesnės ir t. t. Be to, ši stotis turėjo tikslą ir ūkininkus instruktuoti, kaip kai kurias sudėtingesnes mašinas naudoti.

Sėklų ir sėklinių pasėlių kontrolės stotis kontroliavo iš užsienių įvežamas ir į užsienius išvežamas sėklas, o taip pat ir savam krašte vartojamas sėklas. Kitaip tariant, ŽCTI rūpinosi, kad išvežamoji ir išvežamoji sėkla būtų neapkrėsta likomis ir kenkėjais, be piktžolių sėklų ir be kitų kultūrinių augalų priemaišų. Taip pat turėjo būti gerai įpakuoja. Tai labai svarbūs šiais dviem atvejais: įvežant blogą sėklą, būtų užteršiami savi laukai piktžolėmis, ligomis bei kenkėjais, ir tuo sumažinamas derlius. Išvežant į užsienius blogą sėklą, būtų netenkama eksportuojamoms sėkloms rinkų.

LZCT I-ga kartu vykdė ir sėklinių pasėlių bei garantuotų sėklų kontrolę. Panašią kontrolę atliko tik tuoje ūkiuose bei prekybos įstaigose, kurios sutiko su tokia kontrole. Kontroluojamai sėklai išduodavo atitinkamus pažymėjimus, pagal kuriuos ji parduoda-

ma garantuotos arba kontroliuotos sėklės vardu. t. y. elitine, originaline, I-jo atšėlio, II-jo atšėlio ir t. t.

Specialiosios Zemės ūkio Tyrimo Stotys

Specialaus pobūdžio žemės ūkio tyrimo stotis dažniausiai ribojasi vieno kurio nors augalo ar gyvulio žemės ūkio našumui kelti priemonės tyrimu. Šios rūšies tyrimų stotis vykdydamos specialius uždavinius, dažnai nedaug teturėjo reikalo su bendrojo pobūdžio stotimis, kuriose buvo daromi bandymai su dauguma augalų kultūrų. Pastaryjų augalų kultūrų bandymai dažniausiai ir kitose tyrimų stotyse kartojosi.

Specialių žemės ūkio tyrimo stočių, vėliau įsteigtų buvo:

- 1) Agronominės chemijos stotis Vilpiuje.
- 2) Linų selekcijos ir bandymų stotis N. Vilniuje ir Savitišky (Prie Panevėžio).
- 3) Durpynų bandymų stotis Radvilišky.
- 4) Pašarinių žolių selekcijos ir bandymų stotis Valinavoje (prie Dolnuvos).
- 5) Kiaulių tyrimo stotis Kvietišky (Marijampolės apskrity) ir
- 6) Gyvulininkystės tyrimo stotis Simančiškiuose, Vilkaviškio aps.).

Agronominės chemijos stoties pagrindinis darbas — iširti dirvožemio rūgštingumą ir sudaryti projektus rūkščiam dirvožemiui kalkiuoti. Lietuvoje rūkščių dirvožemių dar buvo palyginti didelis procentas. Tokiuose dirvožemiuose daugelio kultūrų buvo mažai derliai. Be to, rūkščiuose dirvožemiuose ir trašos silpnai veikia, o kai kuriais atvejais gaunamas net neigiamas trašų veikimas.

Be pagrindinio savo tikslo, ši stotis patarnavo ūki-

ninkams ir prekybininkams — darė dirvožemio įvairias mechanines ir chemines analizes, o taip pat trašų ir pašarų chemines analizes. Laukų bandymų stotys kasmet atlikdavo dirvožemio tyrimus, trašų, derlių bei pašarų analizes. Taip pat pagrindiniai tyrė ir naujai įsteigtų stočių dirvožemius.

Stotis tiria ir įvairius tyrimo metodus bei ieško naujų, aiseit, tobulėsiu ir mūsų krašto sąlygoms tinkamesnių.

Linų selekcija ir bandymai. Žemės ūkio tyrimo bandymų stotyse linų lauko bandymai buvo pradėti keletais metais vėliau negu kitų kultūrų. Pradžioje linai buvo tiriami iki stiebu ir sėmenų išaugimo. Linų stiebai įpluoštą nebuvo perdirbami. 1939 m. atgavus Vilniaus sritį, buvo perimta N. Vilnios stotis. Vėliau gautas Savitiškio ūkis prie panevėžio. Jame buvo pradėta linų selekcija ir bandymai.

Pagal numatytą planą, linų tyrimo stotyse turėjo prasidėti linų morkymo ir apdirbimo bandymai, vedama linų selekcija, o taip pat atliekami linų stiebu, pluošto ir sėmenų laboratoriniai tyrimai.

Durpynų bandymo stotis Radviliškyje buvo įsteigta būdingoje žemjo tipo pelkėje. Bendras plotas 100 ha. Šioje stotyje buvo daromi nusausinimo bandymai ir tiriamas nusausintų plotų derlius, įvairių žolių botaninė sudėtis, atskirų žolių rūšių derlius ir žolių išsilaikymo amžius durpyne. Taip pat buvo daromi įvairių žolių sėjimo mišinių parinkimo, žemės paruošimo, derliaus nuėmimo ir kiti panašūs bandymai.

Be žolių bandymų, stotis tyrė ir atskiroms durpyno aramosios žemės kultūroms tinkamumą. Joje buvo daromi javų, šakniavaisių ir pluoštinių augalų parinkimo bandymai, buvo tiriamas ir mikro — organiz-

mų veikimas. Stropiai buvo stebimas durpyne išaugusių augalų tinkamumas gyvuliams bei pacio durpyno ūkininkavimui.

Pašarinių žolių selekcijos ir bandymų stotis Valinavoje tyrė žolių auginimo būdus mineralinėje žemėje, būtent: įvairių žolių rūšių bei atmainas, sėjimo laiką ir būdus, žolių išsilaikymo amžių, mišinių parinkimą, derliaus nuėmimą ir daug kitų bandymų. Be to, buvo bandomos žolės ir sėklai bei šienui (pašarui) auginti. Lokaliniai bandymai buvo daromi pas pačius ūkininkus. Tyrimo darba vykdė įstaigos arba kiti ž. ū. specialistai, dirbą visuomeninės agronomijos srityje.

Šių bandymų tikslas — nuodugniau iširti vietos sąlygas, atskiriems klausimams aiškinti ir kai kuriems bandymų stočių patirimams vietos sąlygose patikslinti.

Bandymo stočių dirvožemiai, su mažomis išimtimis, apskritai imant, būdavo intensyviau dirbami ir tręšiami negu pas didžiųjų ūkininkų. Dėl to panašų bandymų reikėms darosi aiškesnė.

Nurodytosios rūšies bandymai taip pat priskiriamai prie tiksliųjų bandymų.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

JOS VISAD RAŠO

TEISYBĖ

TELEF. PR 8-3225

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
2856 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pelee Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-9012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 495-0533
Fex Valley Medical Center
160 SUMMIT STREET
ROUTE 28, ELMG, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Offis: Hemlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienis ir ketvirtadienis 1-7 val.
antradienis, penktadienis nuo 1-5, treči-
adienis, šeštadienis, sekmadienis, atostogos.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius
1938 S. Manhattan Rd., Westchester, ILL.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą, ketvirtadienį, 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
8132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliesiu, skambinti MI 3-0001.

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel.: 561-4605 ir 489-4441
ODOS LIGOS - CHIRURGIJA
OFISIŠIAI:
2403 W. NORTH AVE.
(Prie Western Ave. kampo)
5214 NO. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienis, antradienis,
ketvirtadienis ir penktadienis nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tel. susitarimas.
Triedieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2456 WEST 63rd STREET
Val. antradienį nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bandra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2452 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm. antradienį, trečiadienį
ir penktadienį 9-5 val. vak. Seštadienį
nėra 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: Hemlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandų skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatsiliesiu, tai telefonais GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai - Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojomis
(Arch-Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadienis 9-11.
2450 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: Prospect 6-5084

BUY U.S. SAVINGS BONDS
WHERE YOU BANK OR WORK

ZVILGŠNIS Į PIETŲ AMERIKA

(Tęsinys)

Bilietas rankoje ir aš važiuoju į aerodromą. Sakysite, nei neapsižvalges? Taip. Nėra kur žvalgytis. Užtenka, kad dešimtį kvartalų nužygiavau ir daug pamaciau. Mačiau, koki žmonės purvini, bet linksmi. Mačiau kaip vaikai baši ir braidydami po purvinas mies telio duobes, verkia ir juokiasi. Mačiau tokius šoninėse gatvėse ežeriukus, kad net klaiku. Mačiau molio pluktas purvinas trobas. Ką gi daugiau aš čia galėčiau bepamatyti. O jau krautuvėlės, valgyklės, baisi ir pažvelgti, jeiti nebesinori. Per lankus kraujojant lietui veža į aerodromą. Neturiu dar brazilų kruzėrių ir moku pežais. Gerai net nežinau jų kur-

so. Šoferio padėjėjas ima kiek patinka. Gerai, Tik tegul mane iš čia išveža. Būsiu labai laimingas ir užteks, ką mačiau visam gyvenimui.

Aerodromas naujas. Mano nustebimui, čia ne tik kad labai švaru, ir net gi vietomis didvoniškai pakloti. Marmuro grindys tvarka. Visai kitas pasaulis ir imu jau abejoti, ar aš tik tada nesapnavau?

Užkalbinu vieną prie darbo stalo tarnautoją ir nustembu, kad jis kalba labai gerai angliškai ir iš jo gaunu daug gerų patarimų. Jis sako, kadangi lėktuvus tik už šėšių valandų, tai turiu būtinai nuvažiuoti ir Iguazu pamatyti. Aš teisinuosi, kad esu išgaidintas tos aplinkos ir nebeturiu noro. Jis man veikia prievarta sunėša į kambarį lagaminus ir liepia važiuoti. Sutinku. Dekoju.

Autobusas tik valandą važiuoja ir aš jau stebiu kaip prasideda miškuoti kalneliai. Privažiuojame ir gražų viešbutį prie kurio keletas krautuvėlių ir mūsų autobusas sustoja.

Dregna ir tvanku lyg purtyje būčiau stauga atsiradęs. Eilu kur visi, nes žinau, kad ten ir pasirodys krioklys. Taip, ir dar kokie kriokliai? Čia gelsvas molinis vanduo muša statmenai iš kažkur atkeliavęs. Jis bėga taip šniokšdamas, kad net susikalbėti nelengva. Visur krantišose džiungliniai medžiai apikarstę visokiais vėžliais vijokliais. Pagal tuos griovius išvestas takas, išcentuotas ir juo eina turistai vis tolyn, kol prieina paskutinį sustojimą. Ten jau turi pereiti tiltelį ir eiti tol, kiek galima, kol nebijai krioklinio "lietaus". Čia jau pats aukščiausias krioklys: jo vanduo tyras lyg šaltinio. Nuo kranto, iš kur jis pasiduoda, matosi daug krūmų. Čia jau daug vėsiu ir galima atsigausti. Turistų pilna. Kotių ten nemačiau. Iš visokių kraštų. Einu ir aš tarpe jų ir jaučiosu palentintą ir dėkingas tam tarnautojui, kad je paklauses atvažiuoju pamatyti

Tik 10 dol. ir malūnsparniū galima pasikrauti pusvalandį virš tų pasakiškų krioklių. Tiek ir to, nors to laiko nedaug. Sėdu ir prisirišęs laukiu kaip paskutinės valandos. Niekados tokia mašina dar mane nekliuvojo — bijau. Sukasi sparnai ir mes gėrimės tais kriokliais ir jų pradžiūs takais. Kur vandens prisiplūdę lyg ežerai lyguma. Kai kur auga medeliai turi būti sekluma. Jei iš apačios stebėdamas gamtos neįprastą mandrybę krioklių būvau nustebintas, tai čia stačiai esu pradžiu-gintas, kad susigundžiau pasiskraidyti. Gidas aiškina, bet iš nuostabaus grožio neatitraukiu akių ir nesinori klausyti. Neprašomi vaizdai ir grožis. Kai nusileidžiame aš dekoju lakūnui ir gidui, nes likrai buvo verta pamatyti.

Dar pažioplinčiu, apsidairau lyg norėdamas vaizdus užfiksuoti neužmirštamai. Fotografuoti ir vėl einu laukti autobuso, kurs turi vežti į aerodromą, nes jau laikas pasiruoti skridimui.

Prie viešbučio ir jame yra daug angliški kalbančių turistų

Iš Pensilvanijos buvo didelė ekskursija kuriuo pačiu lėktuvu skrenda į Sao Paulo. Grįžęs dekoju tarnautojui, kad jis mane sugundė nuvažiuoti, o tas šypsosi patenkintas, toki gerą darbą padaręs. Čia sulikau vokiečių — stoties žandara, kuris toks kalbus. Jis jo sužinojau, kad jis jau šeštos generacijos ir dar kalba vokiškai. Jis nusipaskojo sa-

vo gyvenimo istoriją ir svajoja bos įgalioja mokytoja A. Repšienė susaukė Reorg. L. B. susirinkimą.

A. Repšienė, atidarydama susirinkimą, paaškino, kad atėjo laikas Melrose Parko ir jos apylinkių lietuviams susiburti ir sveiką patriotinę suokupantu ir jo pasekėjais nieko bendro neturintią L. Bendruomenę.

Susirinkimui pirmininkauti pakveistas Dr. V. Dargis pareiškė, jog mes neskaldomė L. B., bet norime ją atstatyti į normalias jos vėžes, nes visos negerovės: vaikų įvaizvims į komunistinę pionierių stovyklą, studentų įvaizvims Lietuvos "studijoms" ir Vilnių, vadovėlis "Tėvų Namelių Brangūs", 1973 m. L. B. tarybos klasloti rinkimai ir kitos negerovės privedė L. B. prie to, jog lietuviams turi atbusti ir atstatyti L. B. į tikrąsias jos vėžes.

Dr. V. Dargis paprasė išklausti kan. V. Zakaratsko kalbos (iš juostelės), pasakytos Reorg. L. B. Vidurio Vakarų Apygardos suvažiavime balandžio mėn. Diskusijose iškeltos L. B. vadovybės negerovės ir klaidos. Vienbalsiai nutarta įsteigti Reorg. L. B. apylinkę, į valdybą išrinkta mokytoja A. Repšienė, Dr. V. Dargis ir inž. G. Lazauskas. Svečių tarpe matėsi Cicero Reorg. L. B. pirmininkas S. Pranskevičius, Reorg. L. B. Apygardos atstovas J. Norkus ir kiti. Apylinkės pirmininke išrinkta mokytoja A. Repšienė. Dalyvis.

JEI "NAUJENAS" TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD JOS RAŠO TIKRĄ TIESĄ — SKLEIDŽIA ŽVIESĄ.

MELROSE PARK, ILL.
Isteigta Reorg. L. B. apylinkė.
Birželio 15 d. Eagle klubo salėje, Vakarų Apygardos Valdy-

A. A. STEPAS LUKAUSKAS
Gyv. 7226 So. Claremont St.
Mirė, 1975 m. liepos mėn. 16 dieną, 9:15 val. ryto, sulaukęs 66 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Kretingos apskr., Kartėnos vls., Baublių kaime.
Amerikoje išgyveno 25 metus.
Paliko nuiludę žmona Stefa, pagal tėvus Balcevičiūtė, sūnūs — Stephen ir Feliksas, duktė Regina Aleksianus, jos vyras Robert; anūkai — Raymond ir Linda bei kiti gimines, draugai ir pažįstami. Lietuvoje liko 3 seserys — Domicilė, Ona ir Izabelė.
Kūnas pašarvotas Mažeika-Evans koplyčioje, 6845 So. Western Avenue.
Seštadienį, liepos 19 dieną 9:00 val. ryto bus įdijimas į koplyčios į Sv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, o po gedulinių pamaidų bus laidojamas Sv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.
Visi a. a. Stepo Lukausko gimines, draugai ir pažįstami nuširdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patastavimą ir atsisveikinimą.
Nuiludę lieka:
Žmona, sūnūs, duktė, anūkai, seserys.
Laidotuvių Direktorai Mažeika-Evans. Tel. RE 7-8600.

As American as corn on the cob is "Cinnamon Cider Mold With Bartlett Pears." This simple-but-royal gelatin salad is flavored with red cinnamon and apple juice. The Bartlett ciders are fresh from California. You'll find a good supply of them currently in local markets. Garnish the mold, if you wish, with parsley sprigs and pear slices that have been dipped into lemon juice to prevent darkening. This is an excellent salad for a buffet dinner, especially if you are featuring ham or roast.
CINNAMON CIDER MOLD WITH BARTLETT PEARS
1 cup cider or apple juice
2 tablespoons red cinnamon
1/2 teaspoon salt
1/2 cup Irish California Bartlett pears
Dash lemon juice
Dash parsley
Combine all these ciders with the candies in saucepan; simmer until candies dissolve. Soften gelatin in remaining 1/2 cup cider; stir into hot mixture and continue stirring until dissolved, add salt. Chill until mixture begins to thicken. Have core and cube 1 pear; mix into gelatin and turn into mold. Chill until firm. Invert onto plate and garnish with parsley and the remaining fresh pears, as into wedges.

vo gyvenimo istoriją ir svajoja bos įgalioja mokytoja A. Repšienė susaukė Reorg. L. B. susirinkimą.

A. Repšienė, atidarydama susirinkimą, paaškino, kad atėjo laikas Melrose Parko ir jos apylinkių lietuviams susiburti ir sveiką patriotinę suokupantu ir jo pasekėjais nieko bendro neturintią L. Bendruomenę.

Susirinkimui pirmininkauti pakveistas Dr. V. Dargis pareiškė, jog mes neskaldomė L. B., bet norime ją atstatyti į normalias jos vėžes, nes visos negerovės: vaikų įvaizvims į komunistinę pionierių stovyklą, studentų įvaizvims Lietuvos "studijoms" ir Vilnių, vadovėlis "Tėvų Namelių Brangūs", 1973 m. L. B. tarybos klasloti rinkimai ir kitos negerovės privedė L. B. prie to, jog lietuviams turi atbusti ir atstatyti L. B. į tikrąsias jos vėžes.

Dr. V. Dargis paprasė išklausti kan. V. Zakaratsko kalbos (iš juostelės), pasakytos Reorg. L. B. Vidurio Vakarų Apygardos suvažiavime balandžio mėn. Diskusijose iškeltos L. B. vadovybės negerovės ir klaidos. Vienbalsiai nutarta įsteigti Reorg. L. B. apylinkę, į valdybą išrinkta mokytoja A. Repšienė, Dr. V. Dargis ir inž. G. Lazauskas. Svečių tarpe matėsi Cicero Reorg. L. B. pirmininkas S. Pranskevičius, Reorg. L. B. Apygardos atstovas J. Norkus ir kiti. Apylinkės pirmininke išrinkta mokytoja A. Repšienė. Dalyvis.

JEI "NAUJENAS" TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD JOS RAŠO TIKRĄ TIESĄ — SKLEIDŽIA ŽVIESĄ.

MELROSE PARK, ILL.
Isteigta Reorg. L. B. apylinkė.
Birželio 15 d. Eagle klubo salėje, Vakarų Apygardos Valdy-

A. A. STEPAS LUKAUSKAS
Gyv. 7226 So. Claremont St.
Mirė, 1975 m. liepos mėn. 16 dieną, 9:15 val. ryto, sulaukęs 66 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Kretingos apskr., Kartėnos vls., Baublių kaime.
Amerikoje išgyveno 25 metus.
Paliko nuiludę žmona Stefa, pagal tėvus Balcevičiūtė, sūnūs — Stephen ir Feliksas, duktė Regina Aleksianus, jos vyras Robert; anūkai — Raymond ir Linda bei kiti gimines, draugai ir pažįstami. Lietuvoje liko 3 seserys — Domicilė, Ona ir Izabelė.
Kūnas pašarvotas Mažeika-Evans koplyčioje, 6845 So. Western Avenue.
Seštadienį, liepos 19 dieną 9:00 val. ryto bus įdijimas į koplyčios į Sv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, o po gedulinių pamaidų bus laidojamas Sv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.
Visi a. a. Stepo Lukausko gimines, draugai ir pažįstami nuširdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patastavimą ir atsisveikinimą.
Nuiludę lieka:
Žmona, sūnūs, duktė, anūkai, seserys.
Laidotuvių Direktorai Mažeika-Evans. Tel. RE 7-8600.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI
KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI
"Jūs esate šių dalykų liudytojai... Ir štai aš atsiųsiu jums ką yra žadėjęs mano Tėvas".
Luko 24:48, 49.

Apastalai buvo matę didžius ir galingus Jėzuso darbus, matę jo kentėjimus, jo mirtį ir prisikėlimą iš numirusių. Jie buvo visų tų dalykų liudytojai sir todėl turėjo skelbti netik Atpirkėjo gimimą, jo šventą gyvenimą, prisikėlimą ir nužengimą į dangų; jie turėjo liudyti, kad Viešpats Jėzus buvo tinkamas visos žmonijos Atvaduojuojas, nes jis įvykdė visus įstatymo reikalavimus, ir dėlto yra gyvas per amžius ir gali gelbėti tiems, kurie per jį atinasi pas Tėvą. Šitie Ištikimi liudytojai nesistengė sugalvoti ką kalbėti, bet skelbė visa, ką Dievas buvo jiems aprašęs.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mirusieji? Į tą klausimą atsako knygutė "Viltis po mirties", kurią gausite nemokamai. Rašykite:
F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET,
CHICAGO, ILLINOIS 60629.
SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŽESNĖS VERTĖS
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
GAIDAS - DAIMID
SENIUSA IR DIDIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
JR NAKTLI.
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1135

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
-3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

Mūsų spaudoje

Kelionės Lietuvoje ir naminiai vaidai

Tėviškės Žiburių 28 Nr. vedamajame "Kelionės Lietuvoje" yra paliesta grandinė klausimų ir iškelta daugeliui nemalonių faktų bei duomenų. Įžangoje rašoma apskritai apie keliones, tėviškės ir tėvynės ilgės, kuris dar labiau žeidžia širdį, apkelia visą pasaulį. Teigiama, kad "laisvai lankyti savo tėvynę yra kiekvieno žmogaus teisė, pripažįstama visame civilizuo-tame pasaulyje".

Tik Sov. Sąjunga, okupavusi daugelį kraštų, yra pasižymėjusi varžymais ir varžtais. Norintiems lankyti jos okupuotus kraštus, tenka pereiti kalėjimėse procedūrą, atlikti daugybę formalumų, o visas tas vargas tik 5 dienų pasimatymas su arti-maisiais ir tai tik Vilniuje. Apie galimybę lankyti tėviškės taip rašoma:

— Jei kam pavyksta pasiekti išsiilgtą tėviškę, tai neoficialiais keliais ir labai trumpam laikui. Išimties daromos tikrai

okupaciniams režimui. Tuo būdu jie atsiduria plėšikautojų pusėje — apiplėšia Lietuvos ir laisvosios išeivijos garbę, moraliai padeda Lietuvos pavergėjams.

Kartais fenka stebėtis gana žymių išeivijos žmonių, atsilankiusių Lietuvoje, naiviais pareiškimais, liaupsinančiais pavergėjų bei jų pataikūnų darbus. Ten jie viską mato — gerus kelius, nemokamą švietimą, gydymą, didingą meną... bet nepastebi pagrindinio dalyko — vergijos, tautinės priešpados, dvasinio skurdo, materialinio vargo, religijos persekiojimo. Taip daro Lietuvoje nuvykęs vienas kitas visuomenės veikėjas, spaudos žmogus, dailininkas, poetas, rašytojas, architektas... Tokių nedaug, bet ir jie dezorientuoja dalį žmonių savo nesugaudymu.

Kaip daugeliu, taip ir šiuo atveju "T. Z." redaktorius parašė tiesią ir tik tiesią įvairiais vardais bei motyvais besidangstantiems bendradarbiuotojams, tilių statytojams ir jų įtakoje esantiems asmenims, netgi redaktoriams bei kitokiems Lietuvos okupacijos tolerantams. Deja, to puikaus laikraščio ap-sukriam redaktoriui ir Kanados lietuviams turėtų priminti daroms paklaidas buvusiosios raš-tuose apie Amerikos LB vadovybę bei šilimą. Juose redaktorius kaip tik propaguoja tą vadovybę, kuri toleruoja šiame vedamajame keliamas kai kurias neigiamybes ir tų neigiamybių vykdytojus. Šiandien redaktoriams, laikraštiniams, visuomenės veikėjams ir net visiems lietuviams reikia turėti pakankamai inteligencijos bei apdairumo atskirti patriotą nuo apsimetėlio, kovotoją nuo bailaus žarijų žarstytojo svetimoje rankomis, esantį svetimoje įtakoje nuo tikro savųjų reikalų gynėjo.

— Šalia materialinio apiplėšimo vyksta ir moralinis — išeiviai lankytojai bandomi panaudoti sovietinei propagandai. Komunistų laikraščių korespondentai įieško palankių pareiški-mų, ypač moterų lankytojų tarpe, ir išgirdę juos bei pagražinę skelbia savoje spaudoje. Sovietiniams vadams nuo to darosi saldu, o lankytojams kartu. Ne vienias jų pamato iškreiptus pareiškimus, kad būtų daugiau naudos sovietinei okupacijai. Tai, kaip minėta, apiplėšimas.

Yra, tiesa, lankytojų, kurie patys įieško tokio apiplėšimo — nori būti paliaupsinti komunistų spaudoje. Dėlto jie neven-gia pagyrų sovietinei tvarkai, kaip pavyksta pasiekti išsiilgtą tėviškę, tai neoficialiais keliais ir labai trumpam laikui. Išimties daromos tikrai

HELP WANTED — MALE Darbininkų reikia

HELP WANTED — MALE Darbininkų reikia

PUNCH PRESS

Set-up man and tool room machinist. Job shop type of operation using metal alloys in special stampings. Excellent working conditions, fringe benefits, paid holidays, credit union. Public transportation to the door. Excellent opportunity to advance your work skill and earnings. Apply at

KESTER SOLDER CO.

4301 W. DIVERSEY — Mr. BRAUN 235-1600. Must speak English.

EXPERIENCED ENGRAVER OR MACHINIST

ALSO BEGINNER Full time steady job. Salary depends on experience and ability. Promotion with improvement. Bonus also with good work. Call or apply: ALL STAR ENGRAVERS 6 E. Monroe Street Room 900 726-1145

BUSINESS CHANCES

Business Prospects

DEL LIGOS parduodama grosernė ir mėsos krautuvė, įskaitant visus iren-ginius ir produktus atsargas. Ši gera biznį daranti šeimos krautuvė virš 50 metų buvo vienoje vietoje Brighton Parke. Informacijų kreipkitės telef. LA 3-9090 nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro.

mo premiją. Dvi dienas trukusio festivalio aplankė apie 60,000 asmenų. Ypatinai gražiai apa-rasė lietuvių paširodymus The Spectator korespondentas Stan McNeile, kurį KLB Hamiltono apyl. pirm. Lucija Skripitė vaišino midum iš senoviško rago ir pasakojo senasias lietu-vių tradicijas. Taigi ne veltui jai buvo įteikta Carling O'Keefe premija už vaišingumą.

— Montreale skautija sto-vyklus nuo liepos 23 iki rug-piūčio 10 d. Baltijos stovykla-vietėje. Skaudų stovyklavado-vybėje yra Irena Danytė, Au-dronė Jonelytė, Alė Jurgutienė, Daina Kerbelytė, Rasa Lukoševičiūtė ir Audra Žurkevičiūtė. Stovyklaujantiems skautams va-dovaus Rimas Ališauskas, Gin-taras Nagys, Romas Otto ir Ro-mas Verbyla. Seimininkėmis pakviestos ponios — A. Kaspe-ravičienė ir D. Mylienė.

— Dr. K. Bobelis, Alto pirmi-ninkas, gavė iš Baltųjų Rūmų Pavergtųjų Tautų Savaitės paskel-bimo dokumentą, pasirašytą paties prezidento.

— L. K. V. Ramovės S-gos skyriaus valdyba kviečia ramo-vėnus skaitlingai dalyvauti Pa-vergtųjų Tautų Eisenoje š. m. lie-pos mėn. 19 d. 11 val. Susirinkti-mo vieta Wacker Drive ir Ran-dolf St. Nr. 7.

— Lietuvių žurnalisto S-gos Čikagos skyriaus ruošia smagu balių Union Pier liepos 26 d. Bus vakarienė, geras orkestras ir įdomi programa. (Pr.)

— Chicago Lietuvos Taryba kviečia visas lietuviškas organi-zacijas ir visuomenę dalyvauti Pavergtųjų Tautų protesto ei-senoje, kuri įvyks šeštadienį, lie-pos 19 d. 12 val. vidurdienį.

— Visi renkamės 11 val. kampa-s Wacker Drive West ir Dear-born Street. (Pr.)

— Visų rūšių namų apšildymo specialistas JOHN PUCETA. Telefonas 925-4661. SK.

— Kviečia dalyvauti demon-stracijoje. Cicero Saulių kuopa Klaipėda ir JAV Lietuvių Ben-druomenės (reg.) Cicero apylin-kės valdyba kviečia lietuvius vykti į Pavergtųjų Tautų Eiseną šeštadienį, liepos 19 diena, 10 valandą ryto. Nuo šv. Antano parapijos mokyklos išeis auto-busai.

— Rezervuoti vietą pas Kulboką telefonu 656-0209, pas Pranske-vičių — 656-2550 ar pas Zuma-rą — 652-4980. Rezervacijos padaryti iki ketvirtadienio.

— Hamiltono lietuvių Tautybių festivalyje gavo vaišingu-

dinuso Nacionalinio Liaudies Frontu, deklaracija. Tai grynai politinis dokumentas. Jis gal kiek sukelia mums abejonų. Tačiau, mes labai gerai žinome, kad nuo pat antrosios okupa-cijos, įvykdytos 1944 metais, drauge su partizanų kovomis ir po jų, buvo išleista daugybė pogrindžio leidinių. Todėl ir į naujai pasirodžiusią Nacionalinio Liaudies Fronto deklaraciją reikia žiūrėti labai rimtai. Turime pabrėžti tai, kad visoje Sovietų Sąjungoje, įvairių tautų kalbomis, periodiniai išlei-džiama apie šimtą leidinių. Jie visi daugiau politinio pobūdžio ir gerai organizuoti vienetų leidžiami. Tad girdėkime ir išsidėkime gyvai besireiškian-tį pogrindį, prieš bolševikus.

Girdėdami mūsų tautos šauksmą, mes, laisvieji lietuviai, turime į tai atsiliepi visi-mūsų sugebėjimu ir pajėgumu. Jų šauksmą perduodami laisvajam pasauliui ir tikėdami savo per-galę, ryžtingai ir darniai turime veikti. Būkime kietos nepalau-žiamos dvasios, kaip kad jie yra Tėvynėje.

ALT Informacija

STIPRINTI LIETUVIŲ RYZTĄ ATGAUTI NEPRIKLAUSOMYBĖ

Kongresmanas Peter W. Rodi-no (dem. New Jersey) Atstovų Rūmuose primindamas Lietu-vos užgrobimo sukaktį ir pa-brėždamas, kad inkorporacija neturi būti įteisinta, pažymėjo: "Mes privalome nuolat stiprinti Lietuvos tautos ryžtą pasiekti savo krašto nepriklausomybę. Per 35 metus Lietuvos žmonių reikšti protestai ir pakeltos kančios yra liudijimas, kad jie at-meta neteisėtą inkorporaciją".

TRUMPAI

— Chicago Parkų Distrikas ruošia specialią programą vaikams sekančią ketvirtadienį, lie-pos 24 d. 11 val. priešpieť Grant parko koncertų scenoje. Loretta Rozak šokėjai išpildys Čaikovskio baletą "Spraktukas". Rug-piūčio 7 d. ten pat bus koncer-tas jaunimui, dalyvaujant Joff-rey ir Amerikos baletų grupėms taip pat Grant parko simfoniniam orkestrui. Organizacijos vietas rezervuoja Bud Swift, tel. 294-2370.

— Toronte įvykusiame Tautybių Festivalyje "Karavanas" lietuvių laimėjo premiją už geriausią paruoštą maistą, ukrai-niečiai — už geriausią įrengtą paviljoną, japonai — už parodą, vokiečiai — už paviljono deko-ravimą. Toje parodoje ir mu-gėje lankėsi apie 2 milijonai žmonių. Lietuvių paviljonas vadinosi "Vilnius". Juo rūpi-nosi KLB Toronto apyl. valdy-ba.

— Kanados lietuvių Danutė Valaitytė šiuo metu yra Euro-poje ir dalyvauja lengvosios at-letikos sportininkų treniruotėse bei varžybose. Karštado mieste, Švedijoje, ji laimėjo antrą vietą, nubėgdama 800 metrų per 2:07.7 min. Taigi yra duomenų, kad ji gali patekti į Olimpinės varžybas 1976 m. Montrealyje.

— Hamiltono lietuvių Tautybių festivalyje gavo vaišingu-

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJIEŅOSE" SU DIDELEMIS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00 Minkštais viršeliais tik \$2.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURŲ ŽMONĖS. Kelionės po Europą išpūdziai. Dabar tik \$2.00

Galima taip pat užsisakyti paštų, atsiuntus čekį arba money orderį.

NAUJIEŅOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NOREIKIENĖ — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS 2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių. AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp. MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737 3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai sertifikatai.

V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIEŅOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, geriant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtiną pareigą amžinam lietuviškos spaudos išlikimui skel-biamas Naujienų patalpinimo vaju.

NAUJIEŅOS tvirtai stovi ir kovoją už Lietuvos ir pavergtųjų lietuvių laisvę, neldamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų igalioti-niais.

NAUJIEŅOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institu-cijas ir remia visų lietuvių bendrosius darbus bei tikslus.

NAUJIEŅOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą šiais pastmetimo, reto-rikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems įdomios, naudingos ir reikalingos, net būtinos. Ne veltui, gerose draugijose girū Naujie-nas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga skelbdama patalpinimo vaju kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išeivijos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuviškų reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusel metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusel metų — \$14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsienio-lu-se — \$31.00 metams. Susipažinimui slunčiama savaitė nemokama.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIEŅOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio vajuas proga paremdamas lietuvišką spaudą.

Vajaus proga prašau siūsti Naujienas vieną savaitę susipažini-mui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas 272 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

MORINIS BUNGALOW ant 43' skly-po. Centr. šilđymas. 64-ta ir Whipple, Nebrangus.

2 BUTŲ po 4 1/2 kamb. 17 metų. 30' sklypas. Centrinis šilđymas kiekvie-nam butui atskirai. Tik \$43,000.

4 BUTŲ: 2 po 4, 2 po 3 ir 3 kamba-riai sklype. 2 auto garažas. Centrinis šilđymas. Geros pajamos, gera gyventi vieta.

10 BUTŲ MŪRAS. Naujas šilđy-mas. Geros pajamos. Didelė kamba-riai.

ŠIMAITIS REALTY Insurance, Income Tax 2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

SAVININKAS PARDUODA mūrini namu su 4 miegamaisiais, 3 tualetu kambariais, irengtu rūsiu ir baru jame. Centrinis oro kontrolia-vimas, naujas garažas. 1 1/2 bloko nuo Marquette parko, arti mokyklų, 72-roo ir Kedzie apylinkėje. Tel. 778-5488.

SAVININKAS PARDUODA 81-mos ir Talman apylinkėje 3 miega-mo mūrini namu su oro vėsinimu, 2 vonių kambariais, irengtu beismante svečių kambariu ir baru jame. 2 1/2 mašinu garažas. Gazu šilđymas, kil-i-mai ir daug kitu priedu. Tel. 436-5092

BY OWNER BOGAN AREA

3 bedroom raised ranch 40' lot. Large kitchen with built-in oven and range, dish washer, side by side freezer re- frigerator. Baked enamel stovetops and screens. Overhead sewers and sump pump. Carpeting and draperies throughout. Finished basement. 2 1/2 car garage with electric door opener. Alum. gutters and downspouts. Cent. air. Deluxe humidifier & air cleaner purifier. Huge patio. Fence. Dri- veway. Many other extras. Must see to appreciate. \$44,900.

436-4125

SAVININKAS PARDUODA 2 butu po 6 ir 4 1/2 kamb. mūrini namu Mar-quette Parko apylinkė. Atskiros šil-đymo sistemos gazu, 2 mašinu mūrini- nis garažas. Ceramic plytelės virtuvėje ir prausykloje. Tuojuo galima užimti. Rodoma tik iš anksto susitarus šešta- dieni ir sekmadieni nuo 10 ryto iki 3 val. popiet. Tel. 622-9092 arba RE 7-6508.

— Kauno Jėzuitų Gimnazijos mokinių suvažiavimas įvyks š. m. rugpiūčio 30 — rugsėjo 1 d. Čikagoje, Jaunimo Centre. Visu- kiasių, visų laidų mokiniai ir mokytojai kviečiami registruoti- tis pas Petrą Kleinošą S. J., 2345 West 56-ta St., Chicago, Ill. 60636. Tel. (312) RE 7-8400. Registruojantiems įmokama 5 dol. (Pr.)

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Turi Turi Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

A. TVERAS LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

Pardavimas ir Taisyimas 2646 WEST 69th STREET

Telef.: REpublic 7-1941

BIZNIERIAI KURIE GARSINASI "NAUJIEŅOSE" — TURI GERIAUSIA PASISEKIMA BIZNYJE

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms. 3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. A. ŠIMKŪS

Real Estate, Notary Public, INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės pre- symai ir kitoki blankai.

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski 3208 1/2 W. 95th St. GA 4-8654

D E M E S I O 62-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI Tikrai \$60 pusmėgį automobilio Liability apdraudimas.

Kreipitis: A. LAURAITIS 4645 So. ASHLAND AVE. 523-8775

8 — NAUJIEŅOS, CHICAGO 8, ILL. — FRIDAY, JULY 18, 1975